

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Е Л А Б О Р А Т

ЗА ПОВТОРНА АКРЕДИТАЦИЈА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

ИСПАНСКИ ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ – ПРЕВЕДУВАЧКА НАСОКА

Прв циклус студии

Четиригодишни студии

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ - СКОПЈЕ

Скопје, 2023 година

1. Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни факултетски и универзитетски предмети и дефиниран начин на избор на предметите

СТРУКТУРА НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА

Табела 6.1. Распоред на предметите по семестри и студиски години за академски студии (АС)

Р. бр	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семе-стар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ПРВА ГОДИНА						
1.	ШП-2023-з-1-1	Шпански јазик и граматика 1	прв	0	8	6
2.	ШП-2023-з-1-2	Шпанска книжевност - периодизација	прв	2	2	6
3.	ШП-2023-з-1-3	Шпанска култура и цивилизација 1	прв	2	0	6
4.	ШП-2023-з-1-4	Современ македонски јазик 1	прв	2	2	6
5.	ШП-2023-з-1-5	Општа лингвистика	прв	4	0	6
6.	ШП-2023-з-2-1	Шпански јазик и граматика 2	втор	0	8	6
7.	ШП-2023-з-2-2	Хиспаноамериканска книжевност - периодизација	втор	2	2	6
8.	ШП-2023-з-2-3	Современ македонски јазик 2	втор	2	2	6
9.	ШП-2023-з-2-4	Теорија на книжевноста	втор	2	0	6
10.	ШП-2023-з-2-5	Хиспаноамериканска култура и цивилизација 1	втор	2	0	6
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредитиво студиската година				16	24	60

Р. бр	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семе-стар	Неделен фонд на часови		ЕК-ТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
1.	ШП-2023-з-3-1	Шпански јазик и граматика 3	трет	0	8	8
2.	ШП-2023-з-3-2	Шпанска книжевност - среден век и ренесанса	трет	2	2	7
3.	ШП-2023-з-3-3	Теорија и практика на преведувањето и на толкувањето 1	трет	2	2	7
4.	ШП-2023-л1-3	Изборен наставен предмет од Листа 1	трет			4
5.	Флф-2023-л2-3	Изборен наставен предмет од Листа 2	трет			4
6.	ШП-2023-з-4-1	Шпански јазик и граматика 4	четврти	0	8	8
7.	ШП-2023-з-4-2	Шпанска книжевност - барок и неокласицизам	четврти	2	2	7
8.	ШП-2023-з-4-3	Теорија и практика на преведувањето и на толкувањето 2	четврти	2	2	7
9.	ШП-2023-л1-4	Изборен наставен предмет од Листа 1	четврти		2	4
10.	Флф-2023-л2-4	Изборен наставен предмет од Листа 2	четврти			4
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредити во студиската година						60

Р. бр	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семе-стар	Неделен фонд на часови		ЕК-ТС
				П	В	
ТРЕТА ГОДИНА						
1.	ШП-2023-з-5-1	Шпански јазик и граматика 5	петти	0	8	8
2.	ШП-2023-з-5-2	Шпанска книжевност - XIX век	петти	2	2	7
3.	ШП-2023-з-5-3	Преведување од шпански јазик на македонски јазик и обратно 1	петти	0	4	7
4.	ШП-2023-л1-5	Изборен наставен предмет од Листа 1	петти			4
5.	Флф-2023-л2-5	Изборен наставен предмет од Листа 2	петти			4
6.	ШП-2023-з-6-1	Шпански јазик и граматика 6	шести	0	8	8
7.	ШП-2023-з-6-2	Шпанска книжевност – XX век	шести	2	2	7
8.	ШП-2023-з-6-3	Преведување од шпански јазик на македонски јазик и обратно 2	шести	0	4	7
9.	ШП-2023-л1-6	Изборен наставен предмет од Листа 1	шести			4
10.	Флф-2023-л2-6	Изборен наставен предмет од Листа 2	шести			4
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредити во студиската година						60

Р. бр	Код на предметот	Назив на наставниот предмет	Семе-стар	Неделен фонд на часови		ЕК-ТС
				П	В	
ЧЕТВРТА ГОДИНА						
1.	ШП-2023-з-7-1	Шпански јазик и граматика 7	седми	0	8	8
2.	ШП-2023-з-7-2	Мигел де Сервантес – монографски курс	седми	2	2	7
3.	ШП-2023-з-7-3	Преведување од шпански јазик на македонски јазик и обратно 3	седми	0	6	7
4.	ШП-2023-л1-7	Изборен наставен предмет од Листа 1	седми			4
5.	Флф-2023-л2-7	Изборен наставен предмет од Листа 2	седми			4
6.	ШП-2023-з-8-1	Шпански јазик и граматика 8	осми	0	8	7
7.	ШП-2023-з-8-2	Хиспаноамериканска проза во XX век	осми	2	2	7
8.	ШП-2023-з-8-3	Преведување од шпански јазик на македонски јазик и обратно 4	осми	0	6	6
9.	ШП-2023-з-8-4	Дипломски труд	осми			2
10.	ШП-2023-л1-8	Изборен наставен предмет од Листа 1	осми			4
11.	Флф-2023-л2-8	Изборен наставен предмет од Листа 2	осми			4
Вкупно часови (предавања/вежби) и број на ЕКТС-кредити во студиската година						60

Табела 6.2. Изборни наставни предмети на студиската програма

Вид на изборен наставен предмет	Број
Изборни наставни предмети од Листата на изборни предмети предложена од единицата	12
Изборни наставни предмети кои единицата ги обезбедува од Универзитетска листа на изборни предмети	/

Р. бр	Код	Назив на предметот од Листа 1	Семе-стар	Неделен фонд на часови		ЕК-ТС	Еди-ница
				П	В		
1.	ШП-2023-л1-3-1	Латински јазик	трет	2	0	4	ФЛФ
2.	ШП-2023-л1-3-2	Преведувачки алатки	трет	0	2	4	ФЛФ
4.	ШП-2023-л1-4-1	Академско пишување за хиспанисти	четврти	0	2	4	ФЛФ
5.	ШП-2023-л1-4-2	Аудиовизуелен превод	четврти	0	2	4	ФЛФ
6.	ШП-2023-л1-5-1	Споредбена граматика на романските јазици 1	петти	2	0	4	ФЛФ
7.	ШП-2023-л1-5-2	Шпанска култура и цивилизација 2	петти	2	0	4	ФЛФ
8.	ШП-2023-л1-6-1	Споредбена граматика на романските јазици 2	шести	2	0	4	ФЛФ
9.	ШП-2023- л1-6-2	Хиспаноамериканска култура и цивилизација 2	шести	2	0	4	ФЛФ
10	ШП-2023- л1-7-1	Шпански јазик за специфични цели 1	седми	0	2	4	ФЛФ
11	ШП-2023- л1-7-2	Историја на шпанскиот јазик	седми	2	0	4	ФЛФ
12	ШП-2023- л1-8-1	Шпански јазик за специфични цели 2	осми	0	2	4	ФЛФ
13	ШП-2023- л1-8-2	Варијанти на шпанскиот јазик	осми	2	0	4	ФЛФ
Вкупно:							

Прилог бр. 3.а.
Содржина на предметните програми
Задолжителни предмети

ПРВА ГОДИНА

I семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 1			
2.	Код	ШП-2023-3-1-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои сакаат да започнат со изучување на современиот шпански јазик и да ги развијат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на основните граматички правила со посебно внимание на релевантни морфолошки содржини како и за примена на современата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да се запознаат со шпанската (а во помала мера и со испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики и да изградат стабилна основа за прогресивно изучување на посложени граматички, лексички и социокултурни содржини со цел достигнување на А1 нивото според Заедничката европска референтна рамка. Студентите треба да умеат да разбираат основни зборови и изрази од доменот на секојдневната комуникација кои се однесуваат на нивниот личен живот, семејството и непосредното окружување доколку соговорникот зборува бавно и јасно; да може да разберат едноставни реченици и куси пишани текстови; да знаат да комуницираат на едноставен начин доколку соговорникот е подготвен да ги повторува или да ги парафразира речениците со побавно темпо, да научат да поставуваат едноставни прашања и да одговараат на нив; да користат едноставни зборови и реченици за да го опишат своето место на живеење и луѓето од своето окружување; да умеат да пополнат формулари со лични податоци и кус, едноставен текст.				
11.	Содржина на предметната програма: - Грамматички содржини: азбука и правила за читање, лични заменки (номинативна форма), род и број на именките, <i>ser/estar</i>, определен и неопределен член, слеан член, <i>muy/mucho</i>, сегашно време на индикативот од правилни глаголи, глаголи со двоглас (дифтонг) или вокална замена, повратни глаголи и најчестите неправилни глаголи, прашална форма, компаратив и суперлатив на именките, показни и присвојни придавки, употреба на <i>hay/tener que</i>+инфинитив, <i>también/tampoco</i>, кратки заменски форми за директен и индиректен предмет, неопределени заменки, предлози, прилози за место, глаголски перифрази (<i>ir a</i>+инфинитив, <i>acabar de</i>+инфинитив, <i>saber/poder</i>+инфинитив), минато неопределено свршено време на индикативот (перфект) и посебен фокус на селектирани морфолошки содржини (внатрешната структура на зборовите, особености на менливите видови зборови и др.); - Лексички и социокултурни содржини: националности, различни професии, броеви, јазици, забавни активности, клима и временска прогноза, места од туристички интерес, бои, облека и модни податоци, семејни односи, физички опис и карактерни особини, видови музика, денови во неделата, месеци во годината, годишни времиња, секојдневни активности, оброци и прехранбени производи, начини на подготовка на храна, шпански и испански типични јадења, јавни и културни установи, населба и град; - Пополнување формулари со лични податоци (на пример, пријавување во хотел), пишување СМС пораки, разгледници (на пример, поздрав од годишен одмор), преведување (во двете насоки) на куси и едноставни текстови.				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија, симулација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+8			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	120 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 поени			
	17.3.	Активност и учество	20 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански и македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jaime Corpas, Eva García, Agustín Germendia	Aula Internacional 1 (nueva edición), manual compacto	Difusión	2013
		2.	Oscar Cerrolaza Gili, Matilde Cerrolaza Aragón, Begoña Llovet Barquero	Pasaporte 1 (A1), libro del alumno (+cuaderno de ejercicios)	Edelsa	2007
		3.	Leonardo Gómez Torrego	Análisis morfológico – Teoría y práctica, p.19-151	SM	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	Nuevo Sueña 1 (A1-A2), libro del alumno (+cuaderno de ejercicios), lecciones 1-5	Anaya	2015
		2.	AA.VV.	Gramática básica del estudiante de español A1-B1 (edición revisada y	Difusión	2012

				ampliada)		
		3.	László Sándor	Conversar es fácil	Edelsa	2011

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КНИЖЕВНОСТ – ПЕРИОДИЗАЦИЈА			
2.	Код	ШП-2023-з-1-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаење и разбирање за историските, општествените и културните околности на развојот на шпанската книжевност од нејзините почетоци до современите текови. Способност за распознавање на различните литературни видови и родови во шпанската литература. Способност за анализа на прозни и драмски текстови.				
11.	Содржина на предметната програма: Поимот „шпанска книжевност“ – територијални и јазични критериуми. Класификација и периодизација на шпанската книжевност: почетоците на шпанската книжевност, среден век, ренесанса, барок, просветителство, романтизам, реализам, XX и XXI век. Преглед на најзначајните претставници од сите епохи на шпанската книжевност и читање избор на репрезентативни дела од Мигел де Сервантес, Густаво Адолфо Бекер, Мигел де Унамуно, Федерико Гарсија Лорка, Кармен Лафорет, Мигел Делибес, Хавиер Маријас и др.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски и шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	José Manuel Cabrales, Guillermo Hernández	<i>Literatura española y latinoamericana 1 y 2</i>	SGEL	2009
		2.	Džerald Brenan	<i>Španska književnost</i>	Nolit	1970
		3.	José García López	<i>Historia de la literatura española</i>	Vicens Vives	1994
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	VV. AA.	<i>Historia de la literatura española 1-6.2</i>	Ariel	1973-1984
		2.	Francisco Rico (ed.)	<i>Historia y crítica de la literatura española 1-8</i>	Crítica	1980
		3.	Далибор Солдатић, Жељко Донић	<i>Свет хиспанистике</i>	Завод за уџбенике	2011

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА 1			
2.	Код	ШП-2023-3-1-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / прв семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4.
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаења поврзани со шпанската култура и цивилизација низ историски, географски, политички и економски аспекти.				
11.	Содржина на предметната програма: Краток преглед на историјата на Шпанија од антиката до крајот на XIX век. Домородни племиња, освојувањата на Картагинците, Визиготите, Римјаните, Арапите. Владеењето на Католичките кралеви и обединувањето на шпанските кралства. Шпанија за време на владеењето на династијата на Хабсбурзите и на Борбоните. Општествените и политичките превирања во Шпанија во XIX век: ослободителните војни од власта на Наполеон, првиот устав од 1812 г., владеењето на Фернандо VII и на Исабел II, револуцијата од 1868 г., првата шпанска република, повторното воспоставување на монархијата на Алфонсо XII и губењето на последните колонии во 1898. Развојот на пластичните уметности во дадениот историски период: предисториска уметност, уметноста и културата во римскиот период, уметноста и културата за време на Ал-Андалус, романски и готски стил во архитектурата, уметноста за време на ренесансата, барокот, неокласицизмот и во XIX век. Позначајни претставници од сликарството: Ел Греко, Диего Веласкес, Франсиско де Гоја, Хоакин Сориља. Позначајни архитектонски зданија прогласени за светското културно наследство од УНЕСКО.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		0
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30
		16.2.	Самостојни задачи		30
		16.3.	Домашно учење – задачи		30
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски и шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	VV. AA.	<i>Ibérica: geografía e historia de España y de los Países Hispánicos</i>	Vicens Vives	1994
		2.	Fernando García de Cortázar, José Manuel González Vesga	<i>Breve historia de España</i>	Alianza	1994
		3.	María Antonia Olalla Marañon, Pilar Ucar Ventura	<i>Con éñe. Lengua y cultura española. Nivel intermedio-avanzado.</i>	Universidad Pontíficas Comillas	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕН МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 1			
2.	Код	ШП-2023-з-1-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	1 година 1 семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Татјана Гочкова-Стојановска, проф. д-р Симон Саздов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Совладување на знаењата за функцијата на гласовите во јазчниот текст на македонскиот јазик. 2. Совладување на правилната дикција и стандардниот говор. 3. Стекнување знаења за врската меѓу македонската фонетика и правопис, објаснување на принципите на македонскиот фонетски/фонолошки правопис.				
11.	Содржина на предметната програма: Правопис/правоговор: Гласовни промени. Едначење по звучност. Употреба на голема буква. Слеано и разделено пишување. Скратеници. Транскрипција на туѓите имиња. Правописни и интерпункциски знаци. Усвојување и правилен изговор на акцентот на одделните зборови, акцентските целисти и клитичките изрази. Артикулациска и акустичка фонетика: преглед на гласовите во современиот македонски стандарден јазик.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15
	17.3.	Активност и учество			15
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација/самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Култура	1967
		2.	Стојка Бојковска и др.	Општа граматика	Просветно дело	2005
		3.	Симон Саздов	Современ македонски јазик 1	Табернакул	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ружа Паноска	Современ македонски јазик	Филолошки факултет	1987
		2.	Благоја Корубин	Јазикот наш денешен 1-6	Наша книга,Студентски збор, ИМЈ	1969-2001
		3.	Искра Пановска-Димкова	Практикум по правопис со правоговор	Филолошки факултет „Блаже Конески“	2008
		4.	Живко Цветковски и др.	Правопис на македонскиот јазик	ИМЈ „Крсте Мисирков“ и „Култура“	2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	ОПШТА ЛИНГВИСТИКА		
2.	Код	ШП-2023-3-1-5		
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје, Катедра за македонски јазик		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв		
6.	Академска година /семестар	прва година / прв семестар	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Димитар Пандев проф. д-р Анета Дучевска доц. д-р Бобан Карапејовски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со поимите <i>јазик</i> и <i>наука за јазикот</i> . Да можат да го определат местото на јазикот во општеството и во науката, како и местото и врските на општата лингвистика со другите науки. Да добијат знаења за развојот на општата лингвистика, нејзините основни модели и теориски пристапи. Да ги усвојат основните поставки и поими на науката за јазикот, како и функциите на јазикот (синхронија, дијахронија, парадигматика, синтагматика итн.; структурализам и функционализам; знак, јазичен знак и др.; конативна, референцијална функција на јаизкот итн.). Да ги разликуваат јазичните универзалии. Да добијат основни знаења од јазичните рамништа и од лингвистичките дисциплини (фонетика, фонологија, морфологија, зборообразување, синтакса; семантика, прагматика; социолингвистика, психолингвистика).			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Предмет, цели и задачи на општата лингвистика. 2. Општата лингвистика и другите одделни науки: психологија, социологија, логика, филозофија и др. 3. Односот филологија – (општа) лингвистика – семиотика. 4. Општа : применета лингвистика. 5. Основни модели на општата лингвистика: структуралистички, дистрибуционалистички. 6. Основни дихотомии во општата лингвистика: јазик – говор; синхронија – дијахронија; парадигматика – синтагматика; инваријантност – варијантност. 7. Преглед на лингвистичките дисциплини. 8. Општата лингвистика како наука за човековиот јазик. Јазик: природен, народен, литературен (стандарден) јазик. Идиолект. 9. Јазиците во светот (енциклопедиски и лингвистички опис на јазиците во светот). 10. Јазикот како систем од знаци за комуникација меѓу луѓето. Јазикот како средство за комуникација меѓу луѓето (вербална и невербална комуникација). 11. Знак. Јазичен знак. 12. Функциите на јазикот. 13. Преглед на јазичните рамништа. 14. Историски преглед на идеите за јазикот. 15. Преглед на лингвистичките теории и учења.			
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектни активности (домашни работи и семинарски трудови), домашно учење			
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	4+0		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	60
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20
		16.2.	Самостојни задачи	20
		16.3.	Домашно учење – задачи	50
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	60	

	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	30				
	17.3.	Активност и учество	10				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)				
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)				
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)				
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)				
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)				
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)				
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да биза запишан во соодветниот семестар					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација и самоевалуација анкетни прашалници					
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Пандев, Димитар	Општа реторика	Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје	2013	
		2.	Bugarski, Ranko	Uvod u opštu lingvistik	Čigoja štampa, Beograd	2003	
		3.	Ivić, Milka	Pravci u lingvistici 1, 2	Biblioteka XX vek, Čigoja štampa	2001	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Burton, Strang, Rose-Marie Déchaine, Eric Vatikiotis-Bateson	Linguistics for Dummies	John Wiley & Sons	2012	
		2.	Crystal, David	The Cambridge Encyclopedia of Language	Cambridge University Press	1997	
		3.	Алпатов, Владимир Михайлович	История лингвистических учений	ЮРАЙТ	2022	

II семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 2			
2.	Код	ШП-2023-3-2-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои продолжуваат со изучување на современиот шпански јазик и имаат за цел да ги развијат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на основните граматички правила со посебно внимание на релевантни морфолошки содржини како и за примена на современата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да се запознаат со шпанската (а во помала мера и со испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики и да го достигнат А2 нивото според Заедничката европска референтна рамка како стабилна основа за прогресивно изучување на посложени граматички, лексички и социокултурни содржини. Студентите треба да умеат да ги разбираат најчесто употребените зборови и реченици кои се од непосредно значење за нив лично и да разбираат едноставни пишани материјали (оглас, кино програма, мени, биографија и сл.); треба да се способни да земат учество во разговор што бара едноставна и директна размена на информации, доколку соговорникот зборува полека и јасно, иако сеуште не разбираат доволно за да може самостојно да ја продолжат конверзацијата; да знаат да ги опишат на едноставен начин секојдневните активности, домот, градот во којшто живеат, луѓето од непосредното окружување, спомените од патувањата; да знаат да напишат куси пораки (на пример, да се честита или заблагодари некому за нешто), мејл, куса биографија (CV) и кус, едноставен, кохерентен текст на актуелна тема.				
11.	Содржина на предметната програма: - Грамматички содржини: неправилности кај глаголите во сегашно време на индикативот, <i>para/porque</i>, употреба на <i>desde/desde hace/ hace...que</i>, минато определено свршено време на индикативот (аорист), временски маркери за минато време, предлози, сврзници, призвојни заменки, глаголски прилог (герунд), глаголската перифраза <i>estar</i>+герунд, безлични форми со <i>se</i>, употреба на минато неопределено време на индикативот (перфект) наспроти минато определено свршено време на индикативот (аорист), позитивна заповедна форма, извични реченици, минато несвршено време на индикативот (имперфект) со посебен фокус на селектирани морфолошки содржини (особеностите на глаголскиот систем, различните видови неменливи зборови и др.); - Лексички и социокултурни содржини: професии, киномотографија, биографии, видови живеалишта, форми, стилови и материјали, формули за учтивост, културни и забавни активности, патувања, прехранбени производи, рецепти, човечкото тело, душевни состојби, здравствени симптоми, историски периоди и настани, животни етапи, емоции; - Пишување мејл, куса биографија (CV), симулација на интервју за работа во одговор на автентичен оглас, кус состав (на пример, патување од соништата, совети за здрав живот), преведување (во двете насоки) на едноставни текстови.				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија, симулација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на	180 часа			

	време					
14.	Распределба на расположивото време	0+8				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиторниумски), семинари, тимска работа	120 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 поени			
	17.3.	Активност и учество	20 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 1				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански и македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jaime Corpas, Eva García, Agustín Germendia	Aula Internacional 2 (nueva edición), manual compacto	Difusión	2013
		2.	Oscar Cerrolaza Gili, Matilde Cerrolaza Aragón, Begoña Llovet Barquero	Pasaporte 2 (A2), libro del alumno (+cuaderno de ejercicios)	Edelsa	2007
		3.	Leonardo Gómez Torrego	Análisis morfológico – Teoría y práctica, p.151-245	SM	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	Nuevo Sueña 1 (A1-A2), libro del alumno (+cuaderno	Anaya	2015

				de ejercicios), lecciones 6-10		
		2.	AA.VV.	Gramática básica del estudiante de español A1-B1 (edición revisada y ampliada)	Difusión	2012
		3.	László Sándor	Uso de los pasados	Edelsa	2016

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСПАНОАМЕРИКАНСКА КНИЖЕВНОСТ – ПЕРИОДИЗАЦИЈА			
2.	Код	ШП-2023-з-2-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаење и разбирање за историските, општествените и културните околности на хиспаноамериканската книжевност од нејзините почетоци до современите текови. Способност за распознавање на различните литературни видови и родови. Способност за анализа на прозен текст.				
11.	Содржина на предметната програма: Поимот „хиспаноамериканска книжевност“ – територијални и јазични критериуми. Класификација и периодизација на хиспаноамериканската книжевност во контекст на социокултурните прилики: предхиспански книжевности, хроники од периодот на колонизацијата, ренесанса, барок, романтизам, реализам и натурализам, модернизам и постмодернизам. Преглед на најзначајните претставници од сите епохи на хиспаноамериканската книжевност и читање избор на репрезентативни дела од Сор Хуана Инес де ла Крус, Диего Фаустино Сармиенто, Хосе Ернандес, Габриела Мистрал, Пабло Неруда, Хорхе Луис Борхес, Ернесто Сабато, Хулио Кортасар.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски и шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	José Manuel Cabrales, Guillermo Hernández	Literatura española y latinoamericana 1 y 2	SGEL	2009
		2.	Ljiljana Pavlović-Samurović	Leksikon hispanoameričke književnosti	Savremena administracija	1993
		3.	Giuseppe Bellini	Nueva historia de la literatura hispanoamericana	Castalia	1997
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	José Miguel Oviedo	Historia de la literatura hispanoamericana 1-4	Alianza	1995-2001
		2.	Cedomil Goic (ed.)	Historia y crítica de la literatura hispanoamericana 1-3	Crítica	1988
		3.	Далибор Солдатић, Жељко Донић	Свет хиспанистике	Завод за уџбенике	2011

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕН МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК 2			
2.	Код	ШП-2023-з-1-3			
3.	Студиска програма	јазични студиски групи на Филолошки факултет „Блаже Конески“			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за македонски јазик			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф.д-р Татјана Гочкова-Стојановска и проф. д-р Симон Саздов			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				

	- 1. Способност за коректно писмено изразување според правописните правила на македонскиот стандарден јазик - 2. Способност за анализа на морфемско и морфолошко рамниште. - 3. Задлабочени познавања за структурата на зборот и за неговите граматички значења. - 4. Упатеност во граматичките категории и во начините на нивно изразување.					
11.	Содржина на предметната програма: Поим за морфологија и морфема. Зборовни групи: менливи (именки, глаголи, придавки, броеви, заменки) и неменливи (прилози, предлози, сврзници, честички, извици, модални зборови). Граматички категории. Зборообразување.					
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домшна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит и презентации)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	150				
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20		
		16.2.	Самостојни задачи	20		
		16.3.	Домашно учење – задачи	50		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20	
	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуација/самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Блаже Конески	Граматика на македонскиот литературен јазик	Култура, Скопје	1987
		2.	Бојковска, С., Минова-Ѓуркова, Л., Пандев, Д., Цветковски, Ж.	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело, Скопје	2008
		3.	Симон Саздов	Современ	Табернакул	2007

				македонски јазик 2		
		Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Паноска, Р.	Современ македонски јазик	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	1987
		2.		Правопис на македонскиот литературен јазик	Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје	2017
		3.	Татјана Гочкова-Стојановска	Практикум по морфологија на македонскиот јазик	Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје	2010

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТА			
2.	Код	ШП-2023-з-2-5			
3.	Студиска програма	Шпнакси јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Општа и компаративна книжевност			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	Д-р Марија Ѓорѓиева Димова, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентите да се запознаат со основните книжевно-научни категории и книжевно -теориски, лингвистичко - поетички и реторички поими и да се оспособат за нивна практична/аналитичка примена врз конкретни книжевни текстови. Литературно-теоретски компетенции; способност за корелација и интеграција на содржини од компатибилни наставни предмети и содржини (филозофија, лингвистика, психологија); способност за анализирање, синтетизирање и разбирање; способност за анализа на релација текст-контекст.				
11.	Содржина на предметната програма: Усвојување содржини од областа на теоријата на книжевноста. Книжевноста и книжевната наука во интердискурзивен, во интермедијален и во интердисциплинарен контекст. Теориско-интерпретативен преглед на поетичките, лингвистичките и реторичките аспекти на книжевноста: формално-реторички концепции и дефиниции на книжевноста; дистинктивните специфики на книжевниот и на некнижевниот знак и говор; дистинктивните специфики на јазикот наспрема говорот; прагматските и естетските аспекти на говорот; функцијата на јазикот во книжевноста. Теориско-интерпретативно усвојување на фигурите на говорот: историја, теорија и типологија. Практични вежби за аналитичка примена на стекнатите теоретски знаења врз конкретни книжевни текстови.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	130			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		60
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		80	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10	
	17.3.	Активност и учество		10	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација Анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Катица Ќулавкова (прир.)	Поимник на книжевната теорија	Скопје:МАНУ	2022
		2.	Марија Ѓорѓиева Димова	Интердискурзивните дијалози на книжевноста	Скопје: Македоника литера	2021
		3.	Димитар Пандев	Опита реторика	Скопје:Филолошки факултет	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Катица Ќулавкова	Фигуративниот говор и македонската поезија	Скопје: Наша книга	1984
		2.	Zdenko Lešić	Teorija književnosti	Beograd: Službeni glasnik	2010
3.		Krešimir Bagić	Rječnik stilskih figura	Zagreb: Školska knjiga	2012	

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСПАНОАМЕРИКАНСКА КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА 1			
2.	Код	ШП-2023-з-2-5			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	прва година / втор семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Способност за препознавање и разбирање на главните историски случувања во Латинска Америка во претколумбовскиот период, за време на освојувањето и во текот на колонијалниот период, односно до почетокот на XIX век. Разбирање на општите географски карактериски на континентот, на политичките и економски аспекти на колонијалниот период, како и на специфичниот развој на земјите од Латинска Америка поради спојот меѓу шпанска (европската) култура со домородните култури и африканската култура на робовите.				
11.	Содржина на предметната програма: Општи географски податоци, региони и нивни карактеристики. Политичка карта на денешна Латинска Америка, демографска структура и општи економски карактеристики (земјоделство, индустрија, трговија). Дистинкција меѓу називите Латинска Америка, Хиспаноамерика, Ибероамерика. Краток преглед на историјата на Латинска Америка од прехиспанскиот период до стекнување независност од шпанската колонијална власт. Теории за потеклото на луѓето на американскиот континент. Најзначајните култури во Мезоамерика: Олмеки, Маи, Астеки. Културите во Централна Америка и регионот на Андите: преинкаички и инкаички култури. Религијата, писмото, науката и уметноста во прехиспанскиот период. „Откривањето“ на Америка, четирите експедиции на Колумбо, експанзијата и воспоставувањето на шпанската власт, евангелизацијата и асимилацијата на домородното население, административно уредување на колониите, општествени, економски и културни одлики на Хиспаноамерика во колонијалниот период.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		0
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30
		16.2.	Самостојни задачи		30
		16.3.	Домашно учење – задачи		30
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански и македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Germán Vázquez, Nelson Martínez Díaz	<i>Historia de América Latina</i>	SGEL	1998
		2.	Américo Castro	<i>Iberoamérica: su presente y su pasado</i>	The Dryden Press	1941
		3.	Andrés Ciudad et al	<i>Mesoamérica</i>	Arlanza	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Džefri Baraklaf et al.	Svet u ekspanziji	IRO Narodna knjiga - IRO Vuk Karadžić – IRO Rad	1980
		2.	Eduardo Galeano	Las venas abiertas de América Latina	Siglo veintiuno editores	1971
		3.	Silvija Izquierdo-Todorović	<i>Introducción a la civilización latinoamericana</i>	Megatrend univerzitet primenjenih nauka	2005

ВТОРА ГОДИНА

III семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 3			
2.	Код	ШП-2023-з-3-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои продолжуваат со изучување на современиот шпански јазик и имаат за цел да ги развијат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на основните граматички правила со посебно внимание на релевантни фонетски и фонолошки содржини како и за примена на современата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да се запознаат со шпанската (а во помала мера и со испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики и да го достигнат Б1(1) нивото според Заедничката европска референтна рамка како стабилна основа за прогресивно изучување на посложени граматички, лексички и социокултурни содржини. Студентите треба да умеат да ја сфатат суштината на разговор на тема од секојдневниот живот; да разберат текстови кои содржат информации поврзани со работата, студирањето или слободното време; да знаат да се снајдат во повеќето ситуации кои можат да се јават при патување во области каде се зборува шпанскиот јазик и да умеат да врзуваат реченици за да опишат книга, филм, минати доживувања, идни соншта и амбиции; да научат да напишат едноставен, поврзан текст на тема од личен интерес или отворено писмо за актуелен општествен проблем.				
11.	Содржина на предметната програма: - Граматички содржини: идно просто време на индикативот, <i>seguramente/seguro que/supongo que</i> + идно просто време на индикативот, глаголски перифрази (<i>acabar de</i> + инфинитив, <i>volver a</i> + инфинитив / <i>dejar de</i> + инфинитив / <i>llevar</i> + герунд, <i>seguir</i> + герунд), условен начин (реален услов), временски маркери за идно време, употреба на кратки заменски форми за директен и индиректен предмет, образување и некои употреби на позитивна и негативна форма на заповеден начин, сегашно време на субјунктив и посебен фокус на селектирани фонетски и фонолошки содржини (особености на вокалниот и консонантскиот систем, слог, акцент и др.) и нивна практична примена преку фонетски вежби и транскрипција; - Лексички и социокултурни содржини: навики, минати искуства, односи на работното место, актуелни проблеми во светот, социјални норми, анегдоти и вицети, наративни жанрови (роман, кино, телевизија), огласи, реклами, обврски во домот, политика и општество, шпанскиот образовен систем; - Пишување рекламни пораки, честитки (на пример, роденден, дипломирање, вработување), кус состав на актуелна тема (на пример, идеално работно место, сиже на прочитана книга или гледан филм), рекламација.				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија, симулација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+8			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		120 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 поени			
	17.3.	Активност и учество	20 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 2				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jaime Corpas, Augustín Germendia, Carmen Soriano	Aula Internacional 3 (nueva edición), manual compacto, unidades 1-6	Difusión	2014
		2.	Matilde Cerrolaza Aragón, Oscar Cerrolaza Gili, Begoña Llovet Barquero	Pasaporte 3 (B1), libro del alumno (+ cuaderno de ejercicios), módulos 1-4	Edelsa	2012
		3.	Alfredo González Hermoso, Carlos Romero Dueñas	Fonética, entonación y ortografía + 350 ejercicios	Edelsa	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	Nuevo Sueña 2, libro del alumno (+cuaderno de ejercicios), lecciones 1-5	Anaya	2015
			AA.VV.	Gramática básica del estudiante de español A1- B1 (edición revisada y ampliada)	Difusión	2012
		3.	Pilar Hernández Mercedes	Uso del indicativo y del subjuntivo	Edelsa	2016

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КНИЖЕВНОСТ – СРЕДЕН ВЕК И РЕНЕСАНСА			
2.	Код	ШП-2023-з-3-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаење и разбирање за историските, општествените и културните околности на средновековната и ренесансната шпанска книжевност. Способност за препознавање на видовите шпанска лирика, епика и драма од дадените периоди. Способност за анализирање книжевен текст.				
11.	Содржина на предметната програма: Социокултурни околности за почетоците на шпанската книжевност. Првите текстови на шпански јазик. Класификација на шпанската народна и уметничка лирика: арапско-андалусиски поетски облици (харчи), галисиско-португалска лирска поезија, дворска лирика. Најзначајни претставници на шпанската лирика во XIV и XV век: Маркес де Сантиљана, Хорхе Манрике. Потекло и класификација на шпанската епика: <i>mester de juglaría</i> и <i>mester de clerecía</i> . Историска епика: <i>Песна за Сид</i> . Неисториска епика: Хуан Руис. Средновековна шпанска проза: Алфонсо X Мудриот и културната преродба во неговото владеење. Генеза и класификација на шпанските романи. Средновековниот театар. Преминот од средниот век кон ренесансата: Фернандо де Рохас, <i>Селестина</i> . Социокултурни околности на шпанската ренесанса во XVI век. Претставници на ренесансната поезија: Гарсиласо де ла Вега и следбениците на петраркизмот. Религиозна и мистична лирика: Фрај Луис де Леон, Сан Хуан де ла Крус, Санта Тереса де Хесус. Театарот во времето на шпанската ренесанса. Развојот на романот како книжевен вид: пикарески, пасторален, витешки роман (<i>Лазариљо од Тормес</i> , <i>Амадис од Галија</i>).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)

		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да го има положено испитот по Шпанска книжевност - периодизација.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански и македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juan Luis Alborg	<i>Historia de la literatura española. I: Edad Media y Renacimiento</i>	Gredos	1970
		2.	Ljiljana Pavlović-Samurović, Dalibor Soldatić	<i>Španska književnost I</i>	Nolit	1985
		3.	Carlos Alvar <i>et al</i>	<i>Breve historia de la literatura española</i>	Alianza	1997
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	José García López	<i>Historia de la literatura española</i>	Vicens Vives	1994
		2.	Francisco Rico (ed.)	<i>Historia y crítica de la literatura española. I y II</i>	Crítica	1980, 1981
		3.	Матеја Матевски	<i>Десет века на шпанската поезија</i>	МАНУ	2004

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА ПРЕВЕДУВАЊЕТО И НА ТОЛКУВАЊЕТО 1			
2.	Код	ШП-2023-з-3-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	д-р Ирина Бабамова, редовен професор (со соработник)			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување способност за идентификување : на основните поими во Теоријата на преведувањето и на толкувањети, на историските основи за развој на науката за преведувањето, на главните теориски пристапи во преведувањето и толкувањето во Европа и пошироко, на традуктолошкиот придонес на македонски лингвисти/преведувачи. Стекнување способност за препознавање и примена на преведувачки постапки. Развивање способност за критичка анализа на преводи на македонски јазик и за самостојно истражување на теориски план.				
11.	Содржина на предметната програма: Предмет на теоријата на преведувањето (традуктологијата).Историски осврт на преведувањето и на теориската мисла за преведувањето во светот почнувајќи од првите споменици, преку римскиот период, средниот век и периодот на т.н. Les belles infidèles, сè до XX век. Преводи на Библијата. Осврт на преведувањето во Македонија, со акцент на улогата на преведувањето во развојот на македонскиот јазик по Втората светска војна (преведувачи, преведувачки здруженија). Традуктолошките ставови на Блаже Конески и на Благоја Корубин. Теоријата на преведувањето како посебна наука. Пристапи кон преведувањето (лингвистички, херменевтички, комуникациски). Техники и постапки при преведувањето текст. Матрица на преводливост според Драги Михајловски. Вежбите по овој предмет опфаќаат примена на матрицата на преводливост и на други преведувачки техники при преведување книжевни (проза, поезија, драма) и стручни текстови. (шпански-македонски).				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		20 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15
	17.3.	Активност и учество			15
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација/самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Арсова-Николиќ, Лидија	Преведување – Теорија и практика	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	1997
		2.	Михајловски, Драги	Преведување книжевност	Просветно дело	2019
		3.	Boris Hlebec	Opšta načela prevođenja	Научна књига, Београд	1989
		4.	Mathieu GUIDERE	Introduction à la traductologie	De Boeck, Bruxelles	2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Корубин , Благоја	Македонски историо-социолингвистички теми	Матица македонска, Скопје	1994
		2.	Драги Михајловски	Под Вавилон	Каприкорнус, Скопје	2002
		3.	Цветковски, Владимир	Џон Драјден од аспект на теоријата на преведувањето	Макавеј, Скопје	2012

IV семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 4			
2.	Код	ШП-2023-3-4-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврт семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои продолжуваат со изучување на современиот шпански јазик и имаат за цел да ги развијат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на основните граматички правила со посебно внимание на релевантни синтаксички содржини како и за примена на современата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да се запознаат со шпанската (а во помала мера и со испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики и да ја достигнат Б1(2) нивото според Заедничката европска референтна рамка како стабилна основа за прогресивно изучување на посложени граматички, лексички и социокултурни содржини. Студентите треба да умеат да ја разберат суштината на радио и ТВ емисии за актуелни општествени настани или теми кои се од личен или професионален интерес; да се способни неподготвено да се вклучат во разговор на теми кои им се познати (на пример, хоби, патувања, животна средина и актуелни настани); да знаат накусо да ги образложат своите ставови и планови, да можат да раскажат приказна, содржина на книга или филм и да ги опишат своите чувства и реакции, да умеат да водат телефонски разговор и остават порака; да се способни да напишат мејл или лично писмо во кое ги опишуваат своите доживувања и впечатоци, да прилагодат текст во различни регистри и да направат атенуација на текст со употреба на еуфемизми и други јазични средства.				
11.	Содржина на предметната програма: - Граматички содржини: индиректен говор, причински и последични реченици, предминато време на индикативот (плусквамперфект), контраст на основните минати времиња на индикативот, апсолутен и релативен суперлатив, прилози, извични реченици, релативни реченици со предлог, употреба на индикатив и субјунктив во релативни зависносложени реченици, употреба на индикатив/субјунктив кога се искажува мислење или се негира, специфични употреби на идно просто време на индикатив и кондиционал, искажување различни степени на сигурност и посебен фокус на селектирани содржини од синтаксата на простата реченица (видови зборовни групи, категории и функции, видови прости реченици и др.); - Лексички и социокултурни содржини: начини на комуникација, телефонски разговор, патувања и видови туризам, слободно време и видови хоби, различни фобии, карактерни црти, форми и материјали, животната средина и одржливиот развој, хуманост и солидарност, мистерии и паранормални феномени, психологија, наука и научни дисциплини; - Пишување мејл, кус текст во различни регистри, атенуација на протестно писмо, синтеза на текст.				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија, симулација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+8			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	120 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		80 поени		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		0 поени		
	17.3.	Активност и учество		20 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 3			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jaime Corpas, Agustín Germendia, Carmen Soriano	Aula Internacional 3 (nueva edición), manual compacto, unidades 7-12	Difusión	2014
		2.	Matilde Cerrolaza Aragón, Oscar Cerrolaza Gili, Begoña Llovet Barquero	Pasaporte 3 (B1), libro del alumno (+ cuaderno de ejercicios), módulos 5-8	Edelsa	2012
		3.	Leonardo Gómez Torrego	Análisis sintáctico – Teoría y práctica, p.18-170	SM	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	Nuevo Sueña 2, libro del alumno (+cuaderno de ejercicios), lecciones 6-10	Anaya	2015
			AA.VV.	Gramática básica del estudiante de español A1-B1 (edición revisada y ampliada)	Difusión	2012

		3.	Pilar Hernández Mercedes	Uso del indicativo y del subjuntivo	Edelsa	2016
--	--	----	--------------------------	-------------------------------------	--------	------

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КНИЖЕВНОСТ – БАРОК И НЕОКЛАСИЦИЗАМ			
2.	Код	ШП-2023-з-4-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаење и разбирање за историските, општествените и културните околности за шпанската барокна книжевност. Способност за распознавање на различните книжевни појави во дадениот период. Способност за анализа на прозни, лирски и драмски дела.				
11.	Содржина на предметната програма: Социокултурни околности на шпанскиот барок во XVII век (<i>Siglo de Oro</i>). Барокна поезија: <i>култизам</i> и <i>концептизам</i> , Луис де Гонгора, Франсиско де Кеvedо. Подемот на барокниот театар. Улогата на театарот во шпанскиот XVII век, карактеристиките на местата каде што се одржувале претставите (<i>corrales de comedia</i>). Најзначајни драмски писатели: Лопе де Вега, Тирсо де Молина, Педро Калдерон де ла Барка. Барокна проза: жанровска класификација. Најзначајни прозни писатели: Мигел де Сервантес, Матео Алеман, Балтасар Грасијан, Франсиско де Кеvedо. Социокултурни околности на шпанското просветителство во XVIII век (<i>Siglo de las Luces</i>). Преглед на просветителската поезија: Николас Фернандес де Моратин, Хуан Мелендес Валдес, Мануел Хосе Кинтана. Дидактичка проза и есеј: Бенито Херонимо Феихо, Игнасио де Лусан, Хосе Кадалсо, Гаспар Мелчор де Ховељанос. Неокласичен театар: Леандро Фернандес де Моратин.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)

		51 х до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 х до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да го има положено испитот по Шпанска книжевност - периодизација.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juan Luis Alborg	<i>Historia de la literatura española. II: Época barroca</i>	Gredos	1970
		2.	Juan Luis Alborg	<i>Historia de la literatura española. III: Siglo XVIII</i>	Gredos	1989
		3.	Ignacio Arellano	<i>Historia del teatro español del siglo XVII</i>	Cátedra	1995
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Francisco Rico (ed.)	<i>Historia y crítica de la literatura española. III y IV.</i>	Crítica	1981, 1983
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ТЕОРИЈА НА ПРЕВЕДУВАЊЕТО И НА ТОЛКУВАЊЕТО 2			
2.	Код	ШП-2023-3-4-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	д-р Ирина Бабамова, редовен професор (со соработник)			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување способност за идентификување на клучните поими во теоријата на преведувањето, на главните теориски пристапи во преведувањето и толкувањето во втората половина на XX век. Развивање способност за примена на преведувачки постапки и за самостојно преведување текстови. Развивање способност за самостојно истражување на теориски план, и за самостојна критичка анализа на преводи од шпански на македонски јазик				
11.	Содржина на предметната програма: Клучни поими во теоријата на преведувањето: смисла, еквиваленција, верност. Начини на преведување (адаптација, експликација, компензација). Типови преведување кај Гете, Шлаермахер, Јакобсон, Мешоник, Еткинд. „Преводни единици“, „преводни универзалии“, „корпуси“, „преводни стратегии“. Толкување и видови толкување (консекутивно и симултано). Осврт на техниките на бележење при консекутивното толкување. Фонолошко преведување – транскрипција и транслитерација. Преведување лексички содржини-реалии и лажни пријатели. Преведување за аудио-визуелни медиуми. Вежбите по овој предмет опфаќаат примена на матрицата на преводливост и на други преведувачки техники при преведување книжевни (проза, поезија, драма) и стручни текстови од шпански на македонски јазик како и анализа и евалуација на преводи од шпански на македонски јазик.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	25 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			15
	17.3.	Активност и учество			15

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и да е положен испитот по Теорија на преведувањето и толкувањето 1					
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански и македонски јазик					
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација/самоевалуација анкетни прашалници					
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Годи на	
		1.	Арсова-Николиќ, Лидија	Преведување – Теорија и практика	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје	1999	
		2.	Михајловски, Драги	Преведување книжевност	Просветно дело	2019	
		3.	Mathieu GUIDERE	Introduction à la traductologie	De Boeck, Bruxelles	2010	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Годи на	
		1.	Цветковски, Владимир	Џон Драјден од аспект на теоријата на преведувањето	Макавеј, Скопје	2012	
		2.	Jakobson Roman	Ensayos de linguistica general	Editorial Seix Barral, S.A. https://lenguajesartisticos1.files.wordpress.com/2012/03/jakobson-roman-ensayos-de-lingc3bcistica-general.pdf	s.a.	
		3.	Драги Михајловски	Под Вавилон	Каприкорнус, Скопје	2002	

ТРЕТА ГОДИНА

V семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 5			
2.	Код	ШП-2023-з-5-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои продолжуваат со изучување на современиот шпански јазик и имаат за цел да ги развијат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на граматичките правила со посебно внимание на релевантни синтаксички содржини како и за примена на современата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да се запознаат со шпанската (а во помала мера и со испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики и да го достигнат Б2(1) нивото според Заедничката европска референтна рамка како стабилна основа за прогресивно изучување на уште посложени граматички, лексички и социокултурни содржини. Студентите треба да умеат да разбираат подолги излагања на познати теми, да разбираат речиси во целост телевизиски програми, вести и филмови доколку се зборува на стандарден јазик; да читаат новинарски статии за актуелни, општествени проблеми; да умеат релативно спонтано да учествуваат во разговори, да остваруваат нормална комуникација со родени говорители, да земат учество во симулации и дебати и да знаат да изразат позитивни, негативни или неутрални чувства по актуелни прашања; да умеат да напишат кохерентен текст на теми поврзани со личните интереси или општествените случувања, да ја искажат својата гледна точка, аргументирано да поддржат или оспорот туѓо мислење.				
11.	Содржина на предметната програма: - Граматички содржини: пасивна форма, безлични конструкции со <i>se</i> + глагол во трето лице, специфични употреби на кондиционалот, минато несвршено време на субјунктивот, <i>por/para</i>, корелација на глаголските времиња во релативните реченици, употреба на сложен инфинитив, минато неопределено време на субјунктивот и посебен фокус на селектирани содржини од синтаксата на сложената реченица (видови и особености на независнословени и зависнословени реченици и др.); - Лексички и социокултурни содржини: средства за комуникација, политика и историја, опис на градови и села, патувања, забавни активности, спортови, традиции, лични и емотивни релации, урбан живот, политика и општество, образование; - Симулација на уредувачки одбор на медиум и подготовка на новинарски прилог, симулација на конкурс, дебата на актуелни теми (на пример, реално шоу, цензура во медиумите, одлив на мозоци).				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија, симулација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+8			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		90 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 поени			
	17.3.	Активност и учество	20 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 4				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jaime Corpas, Augustín Germendia, Carmen Soriano	Aula Internacional 4 B2.1 (nueva edición), manual compacto	Difusión	2014
		2.	Matilde Cerrolaza Aragón, Oscar Cerrolaza Gili, Begoña Llovet Barquero	Pasaporte 4 (B2), libro del alumno (+ cuaderno de ejercicios), módulos 1-4	Edelsa	2015
		3.	Leonardo Gómez Torrego	Análisis sintáctico – Teoría y práctica, p.171-260	SM	2007
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	Nuevo Sueña 3 (B2), libro del alumno (+cuaderno de ejercicios), lecciones 1-5	Anaya	2016
			Carmen Hernández, Concha Moreno	Gramática B2, ELE Nivel avanzado	Anaya	2018
		3.	José Amenós, Pilar	El subjuntivo 2, Nivel	Edinumen	2008

			Díaz y María Luisa Rodríguez	avanzado		
--	--	--	------------------------------	----------	--	--

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КНИЖЕВНОСТ – XIX ВЕК			
2.	Код	ШП-2023-3-5-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаење и разбирање за историските, општествените и културните околности на шпанската книжевност на XIX век. Способност за распознавање на различните книжевни појави во овој период: романтизам, реализам, натурализам. Способност за анализа на прозни, лирски и драмски дела.				
11.	Содржина на предметната програма: Социокултурен контекст на шпанскиот XIX век. Прозата на романтизмот: костумбризам, новинарство, романескни жанрови. Репрезентативни претставници: Маријано Хосе де Лара, Рамон де Месонеро Романос, Фернан Кабаљеро (Сесилија Бол де Фабер). Поетиката и поезијата на романтизмот, карактеристики и класификација: Хосе де Еспронседа, Густаво Адолфо Бекер, Росалија де Кастро. Театарот на романтизмот: Анхел де Сааведра, Хосе Сориља. Развојот на романот во XIX век. Прозата на реализмот и натурализмот: карактеристики и класификација. Претставници: Педро Антонио де Аларкон, Хуан Валера, Бенито Перес Галдос, Емилија Пардо Басан, Леополдо Алас „Кларин“. Филозофски трактати и критика. Краусизам. Марселино Менендес и Пелајо.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 х до 60 бода		6 (шест) (E)	

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да го има положено испитот по Шпанска книжевност - периодизација.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juan Luis Alborg	Historia de la literatura española. IV: El Romanticismo	Gredos	1992
		2.	Juan Luis Alborg	Historia de la literatura española. V1: Realismo y Naturalismo	Gredos	1996
		3.	Jean Canavaggio	Historia de la literatura española. V: El Siglo XIX	Ariel	1995
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕДУВАЊЕ ОД ШПАНСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ОБРАТНО 1			
2.	Код	ШП-2023-з-5-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Аналитичен приод кон текстот на изворниот јазик. Способност за квалитетно преведување од шпански на македонски јазик и обратно на текстови од доменот предвиден со предметната програма. Способност за работа со печатени или електронски еднојазични, двојазични и повеќејазични речници.				
11.	Содржина на предметната програма: Преведување книжевни и стручни текстови соодветни за нивото на студентот од различни области: култура, општествено живеење, право, економија, медицина, технологија, филозофија. Изработка на термилошки листи (глосари) од одредена област.				
12.	Методи на учење: предавање и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+4			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		/
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		60
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 х до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 х до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		шпански и македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		<i>Diccionario de la lengua española</i> (dle.rae.es)	RAE	2021
		2.	Vojmir Vinja	<i>Diccionario español-croata</i>	Školska knjiga	1991
		3.	Петар Атанасов	<i>Македонско-шпански речник</i>	Југореклам	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		<i>Толковен речник на македонскиот јазик</i> (makedonski.gov.mk)	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“	2003-2014 (2021)
		2.		<i>Правопис на македонскиот јазик</i> (второ издание)	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“; Култура	2017
		3.		<i>Ortografía de la lengua española</i>	RAE	2010

VI семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 6			
2.	Код	ШП-2023-з-6-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра: Романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои продолжуваат со изучување на современиот шпански јазик и имаат за цел да ги развијат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на граматичките правила со посебно внимание на релевантни лексиколошки и фразеолошки содржини како и за практична примена на современата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да се запознаат со шпанската (а во помала мера и со испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики и да го достигнат Б2(2) нивото според Заедничката европска референтна рамка како стабилна основа за прогресивно изучување на уште посложени граматички, лексички и социокултурни содржини. Студентите треба да разбираат поопширни излагања и покомплексни расправи на делумно позната тема, да ја следат без потешкотии телевизиската програма и филмови на стандарден јазик; да умеат да читаат статии кои обработуваат современи проблеми, а во кои се изложени различни ставови и да разбираат современа проза; да знаат да комуницираат спонтано и природно, да имаат непречена интеракција со соговорници кои се родени говорители, да учествуваат во дискусии застапувајќи ги и бранејќи ги своите ставови јасно и аргументирано; да знаат да пишуваат подолги и аргументирани текстови од различни области, да имаат познавање на синоними за да избегнат повторување на зборови и да демонстрираат богатство на израз.				
11.	Содржина на предметната програма: - Граматички содржини: <i>para</i> + инфинитив/сегашно или минато несвршено време на субјунктивот, употреба на минато несвршено време на индикативот и субјунктивот, употреби на герундот, местото на придавката, поименчување, минато неопределено време на субјунктивот, допусни зависноложени реченици, комбинации на заменки, придавки со префикси, предминато време на субјунктивот, условен начин (нереален услов) и посебен фокус на селектирани лексиколошки и фразеолошки содржини (извори на шпанската лексика, лексичко-семантичките односи, правилна употреба на фразеолошките единици во различни говорни ситуации и др.); - Лексички и социокултурни содржини: театар, видови танц (танго, салса, фламенко), современи комуникациски и информатички технологии, медијација и решавање на конфликти, работно место, фудбалска лексика, заштита на животната средина, синоними, хипероними, хипоними; - Симулација на медијација, прилог за веб страна или блог, состав (на пример, промени кои би ги направиле во минато), дебата на актуелни теми (мобинг на работното место, дигитално вознемирување).				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија, симулација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+8			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		120 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи		0 часа
			16.2.	Самостојни задачи		30 часа
			16.3.	Домашно учење – задачи		30 часа
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			80 поени	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			0 поени	
	17.3.	Активност и учество			20 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит			Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 5		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Шпански јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Jaime Corpas, Augustín Germendia, Carmen Soriano	Aula Internacional 4 B2.2 (nueva edición), manual compacto	Difusión	2018
		2.	Matilde Cerrolaza Aragón, Oscar Cerrolaza Gili, Begoña Llovet Barquero	Pasaporte 4 (B2), libro del alumno (+ cuaderno de ejercicios), módulos 5-8	Edelsa	2015
		3.	Beatriz Gómez-Pablos	Lexicología española actual	Kirsch-Verlag	2016
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	Nuevo Sueña 3 (B2), libro del alumno (+cuaderno de ejercicios), lecciones 6-10	Anaya	2016
		2.	Carmen Hernández, Concha Moreno	Gramática B2, ELE Nivel avanzado	Anaya	2018
		3.	José Amenós, Pilar Díaz y María Luisa	El subjuntivo 2, Nivel avanzado	Edinumen	2008

			Rodríguez			
--	--	--	-----------	--	--	--

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КНИЖЕВНОСТ – XX ВЕК			
2.	Код	ШП-2023-з-6-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаење и разбирање за историските, општествените и културните околности на шпанската книжевност во XX век. Способност за распознавање на различните книжевни појави во овој период. Способност за анализа на прозни, лирски и драмски дела.				
11.	Содржина на предметната програма: Генерацијата на 1898-ма. Општествена и политичко-економска криза, културни и естетски промени. Прозаистите и „проблемот на Шпанија“. Извадоци од делата на позначајните претставници: Рамиро де Маесту, Пио Бароха, Мигел де Унамуно, Асорин. Иновации во театарот, <i>esperpento</i> – Рамон дел Ваље Инклан. Поезија: декадентизам, симболизам, модернизам. Позначајни поети: Рубен Дарио, Антонио Мачадо, Мануел Мачадо. Новесентизам и генерација на 1914-та. Хуан Рамон Хименес. Авангардни движења: футуризам, креационизам, надреализам. Генерација на 1927-ма и позначајни претставници: Педро Салинас, Федерико Гарсија Лорка, Рафаел Алберти, Висенте Алеиксандре, Луис Сернуда. Карактеристики на книжевноста во време на диктатура. Поезија: генерацијата на 1936, социјална поезија, генерацијата на 1950, група на „најновите“ поети. Повоен театар. Театар на апсурдот: Мигел Миура. Егзистенцијален и социјален театар. Антонио Буеро Ваљехо. Театарот во ерата на демократијата: Хосе Санчис Синистера. Романот во четириесеттите, карактеристики на „тремендизмот“: Кармен Лафорет и Камило Хосе Села. Социјален и критички реализам од педесеттите: Мигел Делибес, Рафаел Санчес Ферлосио, Кармен Мартин Гаите. Експерименталниот роман од шеесеттите: Луис Мартин Сантос. Литературата за време на транзицијата. Современи текови во шпанската книжевност.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10

	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да го има положено испитот по Шпанска книжевност - периодизација.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Felipe B. Pedraza Jiménez, Milagros Rodríguez Cáceres	Manual de literatura española. Vol. 9: Generación de fin del siglo: prosistas	Cénlit	2000
		2.	Felipe B. Pedraza Jiménez, Milagros Rodríguez Cáceres	Manual de literatura española. Vol. 10: Novecentismo y vanguardia	Cénlit	2002
		3.	Felipe B. Pedraza Jiménez, Milagros Rodríguez Cáceres	Manual de literatura española. Vol. 13: Posguerra: narradores	Cénlit	2000
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Asunción Barroso Gil et al	Introducción a la literatura española a través de los textos: El Siglo XX hasta la Generación del 27	ISTMO	1979
		2.	Santos Sanz Villanueva	Historia de la literatura española 6/2. Literatura actual.	Ariel	1984
		3.	Fanny Rubio, José Luis Falcó	Poesía española contemporánea (1939-1980)	Alhambra	1981

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕДУВАЊЕ ОД ШПАНСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ОБРАТНО 2			
2.	Код	ШП-2023-з-6-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	трета година / шестти семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Аналитичен приод кон текстот на изворниот јазик. Способност за квалитетно преведување од шпански на македонски јазик и обратно на текстови од доменот предвиден со предметната програма. Способност за работа со печатени или електронски еднојазични, двојазични и повеќејазични речници.				
11.	Содржина на предметната програма: Преведување книжевни и стручни текстови соодветни за нивото на студентот од различни области: култура, општествено живеење, право, економија, медицина, технологија, филозофија. Изработка на термилошки листи (гласари) од одредена област.				
12.	Методи на учење: предавање и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+4			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		/
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		60
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби.		

		Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено испит по Преведување од шпански на македонски јазик и обратно 1.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански и македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		<i>Diccionario de la lengua española</i> (dle.rae.es)	RAE	2021
		2.	Vojmir Vinja	<i>Diccionario español-croata</i>	Školska knjiga	1991
		3.	Петар Атанасов	<i>Македонско-шпански речник</i>	Југореклам	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		<i>Толковен речник на македонскиот јазик</i> (makedonski.gov.mk)	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“	2003-2014 (2021)
		2.		<i>Правопис на македонскиот јазик</i> (второ издание)	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“; Култура	2017
		3.		<i>Ortografía de la lengua española</i>	RAE	2010

ЧЕТВРТА ГОДИНА

VII семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 7			
2.	Код	ШП-2023-з-7-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои го усовршуваат современиот шпански јазик и имаат за цел да ги унапредат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на комплексни граматичките правила со посебно внимание на релевантни семантички и прагматски содржини како и за употреба на богатата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да запознаат нови аспекти на шпанската (а во помала мера и испанската) култура и постојните јазични и културни сличности и разлики, да продолжат со прогресивно и продлабочено изучување на посуптилни граматички, лексички, дискурсивни и социокултурни содржини и да ја подобрат способноста за аргументирана дискусија и критичко размислување со цел достигнување на Ц1 нивото според Заедничката европска референтна рамка. Студентите треба да разбираат автентични радио интервјуа, видео репортажи и говори дури и кога не се јасно структурирани или кога постојат имплицитни релации меѓу елементите; да го подобрат разбирањето на стручни текстови, новинарски статии, долги и комплексни книжевни текстови и да умеат да ги идентификуваат стилските обележја и промена во регистрите; да ја развијата способност за користење на јазикот флексибилно и ефикасно за социјални и професионални цели, попрецизно да искажуваат мислења и слободно да влегуваат во интеракција со другите соговорници, да дискутираат, дебатираат и критички да размислуваат; треба да умеат да напишат јасен, структуриран текст на посложени теми.				
11.	Содржина на предметната програма: - Граматички содржини: зборообразување со различни префикси и суфикси, глаголски перифрази (<i>romper a</i>+инфинитив, <i>echarse a</i>+инфинитив), фразеологизми, хомофони, давање наредба на директен и индиректен начин, условни сврзници (<i>salvo que, siempre y cuando, except que</i>), прилогот <i>siquiera</i>, идно просто време на индикатив и кондиционал за искажување хипотези и посебен фокус на селектирани семантички и прагматски содржини (видови значења, промена на значењето, принцип на соработка, релевантност, говорни чинови, лингвистичка учтивост и др.); - Лексички, дискурсивни и социокултурни содржини: глаголи и изрази употребени со фигуративно значење (<i>florecer, acunar</i>), фразеологизми со глаголот <i>sacar</i> (<i>sacar provecho, sacar partido</i>,...), глаголски перифрази со кои се искажува континуитет и промена (<i>seguir</i>+герунд, <i>seguir sin</i>+инфинитив, <i>(no) dejar de</i>+инфинитив), англицизми, лексика од сферата на образованието, елементи на договор, интеркултурна компетенција, уметност и изложби, изрази од разговорен регистар, механизми за генерализација, бирократија, шпанска политика, спортот и суеверијата, соништа; - Дискусија на актуелни теми: професионална кариера, правата на потрошувачите, статии објавени на <i>Wikipedia</i> кои предизвикуваат полемика, познати историски говори и цитати, стереотипи, поврзаноста на виралните содржини со емоциите; - Обработка на автентични текстови, аудио и видео материјали: новинарски статии (<i>El País, La Vanguardia</i>), раскази, општи услови во договор за туристичко патување, студија и реклама за козметика, институционална кампања (<i>Ley de protección de datos, Colombia</i>), фрагмент од литературно дело (<i>El fútbol a sol y sombra, E. Galeano</i>), радио интервју, краткометражен филм, видео репортажи (<i>Art is trash, El</i>				

	fenómeno de 8 apellidos vascos), краток документарен филм, манифест; ▪ Критичка компетенција: кратка прозна фикција како средство за протест, размислување за намерата зад дадена вест (кој информира, што информира и зошто?), употреба на рударењето на податоци во изборни кампањи, анализа на политички говор, иронијата и хуморот како алатки за критика.					
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија и дебата, симулација, презентација/проект, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа				
14.	Распределба на расположивото време	0+8				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		120 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи		25 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70 поени	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10 поени	
	17.3.	Активност и учество			20 поени	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 6			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	C de C1 – Curso de español de nivel superior, libro del alumno, unidades 1-8	Difusión	2017
		2.	Dolores Gálvez, Natividad Gálvez, Leonor Quintana	Nuevo Dominio C: Curso de perfeccionamiento (+fundamentos y claves), unidades 1-5	Edelsa	2016
		3.	Enrique Teso Martín	Comprendio y ejercicios de semántica I. Cuaderno de lengua	Arco/Libros	2002

				Española, 94		
		4.	Graciela Reyes, Elisa Baena, Eduardo Urios	Ejercicios de pragmática I & II, Cuaderno de lengua Española, 68	Arco/Libros	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Torrens Álvarez, M ^a Jesús, Blanco Canales, Ana, Fernández López, M ^a Carmen	Nuevo Sueña 4 (C1), Curso de español de nivel superior, libro del alumno, lecciones 1-5	Anaya	2017
		2.	Luis Aragonés, Ramón Palencia	Gramática de uso del español: Teoría y práctica: con solucionario. C1-C2	SM	2018
		3.	Alejandro Bech, Ana Isabel Blanco, Carlos Salvador y M. ^a Ángeles Villegas	El Cronómetro C1, Manual para la preparación de los modelos de examen para el DELE C1	Edinumen,	2012

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МИГЕЛ ДЕ СЕРВАНТЕС – МОНОГРАФСКИ КУРС			
2.	Код	ШП-2023-з-7-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со најзначајната фигура на шпанската книжевност, со историско-општествените околности во кои творел и живеел. Способност за анализа и коментар на најзначајните дела од Сервантес, способност за толкување на естетските и филозофските вредности на делата. Способност за идентификација на рецепцијата на <i>Дон Кихот</i> низ вековите.				
11.	Содржина на предметната програма: Социокултурна панорама на времето во кое живеел Мигел де Сервантес. Естетски промени: од ренесанса кон барок. Животот на Сервантес. Поетиката на Сервантес. Преглед на поетското и на драмското творештво на Сервантес. Преглед на прозното творештво на Сервантес, со акцент на <i>Примерни новели</i> и <i>Дон Кихот</i> . Толкувања на <i>Дон Кихот</i> . Рецепцијата на Сервантес.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 х до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 х до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да го има положено испитите по Шпанска книжевност - периодизација и Шпанска книжевност - барок и неокласицизам.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Miguel de Cervantes	<i>Don Quijote de la Mancha</i>	RAE	2015
		2.	E. C. Riley	<i>Introducción al «Quijote»</i>	Crítica	2000
		3.	Jean Canavaggio	<i>Cervantes</i>	Austral	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Martín de Riquer	<i>Aproximación al Quijote</i>	Salvat	1969
		2.	Juan Luis Alborg	<i>Historia de la literatura española. II: Época Barroca</i>	Gredos	1970
		3.	Francisco Rico (ed.)	<i>Historia y crítica de la literatura española. II: Siglo de Oro. Renacimiento</i>	Crítica	1980

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕДУВАЊЕ ОД ШПАНСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ОБРАТНО 3			
2.	Код	ШП-2023-з-7-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Аналитичен приод кон текстот на изворниот јазик. Способност за квалитетно преведување од шпански на македонски јазик и обратно на текстови од доменот предвиден со предметната програма. Способност за работа со печатени или електронски еднојазични, двојазични и повеќејазични речници.				
11.	Содржина на предметната програма: Преведување книжевни и стручни текстови соодветни за нивото на студентот од различни области: култура, општествено живеење, право, економија, медицина, технологија, филозофија. Изработка на терминолошки листи (глосари) од одредена област.				
12.	Методи на учење: предавање и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+6			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	/	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	90	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20		
	17.3.	Активност и учество	10		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби.			

		Предметот да е запишан во соодветниот семестари студентот да има положено испит по Преведување од шпански на македонски јазик и обратно 2.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански и македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		<i>Diccionario de la lengua española (dle.rae.es)</i>	RAE	2021
		2.	Vojmir Vinja	<i>Diccionario español-croata</i>	Školska knjiga	1991
		3.	Петар Атанасов	<i>Македонско-шпански речник</i>	Југореklam	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dragana Tošić	<i>Srpsko-španski rečnik pravnih i poslovnih termina</i>	Službeni glasnik	2005
		2.		<i>Толковен речник на македонскиот јазик (makedonski.gov.mk)</i>	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“	2003-2014 (2021)
		3.		<i>Правопис на македонскиот јазик (второ издание)</i>	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“; Култура	2017

VIII семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК И ГРАМАТИКА 8			
2.	Код	ШП-2023-з-8-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	7
8.	Наставник	Странски лектор од Шпанија / лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Програмата е наменета за студенти кои го усовршуваат современиот шпански јазик и имаат за цел да ги унапредат јадрените лингвистички вештини (слушање, читање, пишување и зборување), да се оспособат за практична и динамична примена на комплексни граматички содржини со посебно внимание на сличностите и разликите помеѓу шпанскиот и македонскиот јазик на различни јазични нивоа и изнаоѓање еквиваленти за специфични јазични реализации во двата јазика, да ја развијат способноста за употреба на богата лексика во адекватни социокултурни ситуации, да запознаат нови аспекти на шпанската (а во помала мера и испанската) култура и постојните културни сличности и разлики, да продолжат со прогресивно и продлабочено изучување на посуптилни граматички, лексички, дискурсивни и социокултурни содржини и да ја подобрат способноста за аргументирана дискусија и критичко размислување со цел достигнување на Ц1 нивото според Заедничката европска референтна рамка. Студентите треба да умеат да следат без голем напор телевизиски програми и филмови; да читаат и разбираат специјализирани статии вклучувајќи и апстрактни, структурно или јазично сложени текстови (на пример, технички упатства) дури и кога не се поврзани со нивната специјалност; да можат слободно и прецизно да ги изразуваат сопствените ставови и спонтано да влегуваат во интеракција со родени говорители познавајќи релевантни идиоматски изрази и колоквијализми; да имаат способност за самостојно истражување на автентични пишани, аудио и видео материјали и аргументирана усна и писмена продукција одбирајќи го регистарот соодветен на соговорникот односно читателот; да стекнат капацитет за индивидуална подготовка на усно излагање на пообемна содржина (презентација/проект) и да го развијат капацитетот за критичко размислување.				
11.	Содржина на предметната програма: - Граматички содржини: образување на прилози со <i>-mente</i>, глаголски перифрази за изразување прогресија на дејството <i>ir/venir/terminar</i>+герунд, различни употреби на <i>se</i>, индиректен начин, <i>por/para</i>, допусни зависносложени реченици, варијанти на шпанскиот јазик (<i>rioplatense</i>), конструкцијата <i>lo</i>+придавка, пропорционални компаративни конструкции, <i>seseo</i>, средства за искажување количество и посебен фокус на селектирани содржини од контрастивната граматика (типолошките сличности и разлики помеѓу шпанскиот и македонскиот јазик, еквиваленти и кореспонденти, интерференции и анализа на грешки и др.); - Лексички, дискурсивни и социокултурни содржини: карактерни особини, потекло, имиџ и популарност, родовата (не)еднаквост, семејни прослави, природа и пејсаж, загадување и животна средина, филмска уметност, опис на контрадикторни емоции, економија и вработување, ИКТ, љубовни врски, заведување и убедување, карактеристики на формалниот регистар, метафора и перфонификација, реторички прашања, изрази од вулгарниот регистар; - Дискусија на актуелни теми: сексистичко однесување, <i>интернационален шпански јазик</i> и неутрални варијанти на јазик, спомени од детството, односот на човекот кон природата, начини на заведување, време на <i>инфлуенсери</i>, социјалните мрежи и различни видови корисници, ефектите на дигиталната револуција; - Обработка на автентични текстови, аудио и видео материјали: новинарска статија, радио интервју, видео репортаж, блог прилог, академски текст за историски настан, сведоштво за театарска претстава, отворено писмо до весник, филмска критика, рекламна објава, твит и <i>фејсбук</i> порака, видео конференција (<i>TED Talk</i>); - Критичка компетенција: објективноста во историските текстови, анализа на причини за конфликт меѓу засегнати страни, татковината во испански контекст, анализа на рекламни пораки и техниките на				

	убедување кои се користат за продажба на производи, сарказам и иронија.					
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични текстови, аудио и видео материјали, интернет пребарувања и современи ИКТ алатки и платформи, работа во тим, групна дискусија и дебата, симулација, презентација/проект, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	180 часа				
14.	Распределба на расположивото време	0+8				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава			
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		120 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи		25 часа	
		16.3.	Домашно учење – задачи		25 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		70 поени		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		10 поени		
	17.3.	Активност и учество		20 поени		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено Современ шпански јазик 7			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански и македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	AA.VV.	C de C1 – Curso de español de nivel superior, libro del alumno, unidades 9-16	Difusión	2017
		2.	Gálvez, Dolores Gálvez, Natividad Quintana, Leonor	Nuevo Dominio C: Curso de perfeccionamiento (+fundamentos y claves), unidades 6-10	Edelsa	2016
		3.	RAE	Manual de la Nueva Gramática de la Lengua Española	Espasa Libros	2010
		4.	Бојковска, Стојка Минова-Ѓуркова, Лиљана Пандев, Димитар Цветковски, Живко	Општа граматика на македонскиот јазик	Просветно дело	2008

22.2.	Дополнителна литература					
	Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Torrens Álvarez, M ^a Jesús Blanco Canales, Ana Fernández López, M ^a Carmen	Nuevo Sueña 4 (C1), Curso de español de nivel superior, libro del alumno, lecciones 6-10	Anaya	2017	
	2.	Aragonés, Luis Palencia, Ramón	Gramática de uso del español: Teoría y práctica: con solucionario. C1-C2	SM	2018	
	3.	Đorđević, Radmila	Uvod u kontrastiranje jezika	Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu	2004	
		4.	Bech, Alejandro Blanco, Ana Isabel Salvador, Carlos Villegas, M. ^a Ángeles	El Cronómetro C1, Manual para la preparación de los modelos de examen para el DELE C1	Edinumen,	2012

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСПАНОАМЕРИКАНСКА ПРОЗА ВО XX ВЕК			
2.	Код	ШП-2023-з-8-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	7
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Курсот има за цел да понуди анализа на неколку значајни романески модели во хиспаноамериканската книжевност во XX век, но и да го расветли културниот контекст на нивното создавање.				
11.	Содржина на предметната програма: Теориите за фантастичното и чудесното. Отривањето на Америка како подлога за новата книжевност. Хрониките на освојувачите и хрониките на освоениите: Кристофер Колумбо, Инка Гарсиласо де ла Вега. Поимите на акултурација, транскултурација, етнички и културен метисаж. Позитивизмот наспроти ирационализмот: фантастичниот расказ на Орасио Кирога. Метафизичкото фантастично: Маседонио Фернандес и Хорхе Луис Борхес. Фантастичната и лудичка проза на Хулио Кортасар. Од надреализмот до чудесното реално. Алехо Карпентиер, Мигел Анхел Астуријас, Хуан Рулфо. Магичен реализам: Габриел Гарсија Маркес, Карлос Фуентес, Марио Варгас Љоса. Поимите <i>Бум</i> и <i>Постбум</i> . Прозата во деведесеттите години и предизвиците на женското писмо: Исабел Аљенде, Анхелес Мастрета, Лаура Ескивел.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		50
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			80
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да го има положено испитот по Хиспаноамериканска книжевност - периодизација.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Donald L. Shaw	<i>Nueva narrativa hispanoamericana. Boom. Posboom. Posmodernismo.</i>	Cátedra	1999
		2.	Alicia Llarena	<i>Realismo mágico y lo real maravilloso: una cuestión de verosimilitud (espacio y actitud en cuatro novelas latinoamericanas)</i>	Hispámerica	1997
		3.	José Miguel Oviedo	<i>Historia de la literatura hispanoamericana. Tomo IV: De Borges al presente</i>	Alianza	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕДУВАЊЕ ОД ШПАНСКИ НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ОБРАТНО 4			
2.	Код	ШП-2023-з-8-3			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	6
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Аналитичен приод кон текстот на изворниот јазик. Способност за квалитетно преведување од шпански на македонски јазик и обратно на текстови од доменот предвиден со предметната програма. Способност за работа со печатени или електронски еднојазични, двојазични и повеќејазични речници.				
11.	Содржина на предметната програма: Преведување книжевни и стручни текстови соодветни за нивото на студентот од различни области: култура, општествено живеење, право, економија, медицина, технологија, филозофија. Изработка на термилошки листи (глосари) од одредена област.				
12.	Методи на учење: предавање и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	150 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+6			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	/	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	90	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	20		
	17.3.	Активност и учество	10		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби.			

		Предметот да е запишан во соодветниот семестар и студентот да има положено испит по Преведување од шпански на македонски јазик и обратно 3.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански и македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		<i>Diccionario de la lengua española</i> (dle.rae.es)	RAE	2021
		2.	Vojmir Vinja	<i>Diccionario español-croata</i>	Školska knjiga	1991
		3.	Петар Атанасов	<i>Македонско-шпански речник</i>	Југореklam	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Dragana Tošić	<i>Srpsko-španski rečnik pravnih i poslovnih termina</i>	Službeni glasnik	2005
		2.		<i>Толковен речник на македонскиот јазик</i> (makedonski.gov.mk)	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“	2003-2014 (2021)
		3.		<i>Правопис на македонскиот јазик</i> (второ издание)	Институт за македонски јазик „Крсте Петков Мисирков“; Култура	2017

Прилог бр. 3.б.
Содржина на предметните програми
Изборни наставни предмети од Листа 1

ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОД ЛИСТА 1
ВТОРА ГОДИНА
III семестар

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЛАТИНСКИ ЈАЗИК (ПОЧЕТЕН КУРС)			
2.	Код	ШП-2023-л1-3-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	втора година / трет семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Кочовска-Стевовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да усвојат основни знаења од латинската морфологија и синтакса, да усвојат основен лексички фонд и да стекнат пошироки знаења за повеќе аспекти на античката култура и цивилизација, како и елементарни компетенции за самостојна анализа и превод. Да ги увидат заедничкото потекло и сродностите на јазиците од индоевропската група, вклучително и македонскиот јазик.				
11.	Содржина на предметната програма: Латинско писмо, гласови, изговор, акцент; основи на морфологијата на името (I-V деклинација, лични заменки, лично-повратна замена, посвојни заменки, прашални заменки, редни броеви, компарација на придавки и прилози); основи на морфологијата на глаголот (I-IV конјугација, помошен глагол, индикатив на времиња од презентска основа во актив и пасив, императив I); основи на латинската синтакса (субјект, предикат, атрибут, апозиција, основни падежни функции, независна реченица).				
12.	Методи на учење: - превод и анализа на адаптирани и изворни текстови и реченици - групни и индивидуални граматички вежби - изработка на самостојни задачи (морфолошки табели, есеи) - презентации (усни и писмени)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	90			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		30
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		Тест 1: минимум 18 максимум 35 бодови Тест 2: минимум 18 максимум 35 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		15 бодови	

	17.3.	Активност и учество				15 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Редовност во наставата и реализација на тековните задолженија			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација и самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димовска-Јањатова В. – Кочовска С.	Elementa Latinitatis Grammatica	Филозофски факултет	2012
		2.	Димовска-Јањатова В. – Кочовска С.	Elementa Latinitatis Lectiones et pensa	Филозофски факултет	2011
		3.	Софрониевски В.	Латинско-македонски речник	Бигос	2001
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gortan V. – Gorski О. – Pauš P.	Latinska gramatika	Školska knjiga	1998
		2.	Ørberg H. H.	Lingva Latina per se illvstrata, pars I: Familia Romana	Domus Latina	2000
		3.	Jones P.V. – Sidwell K. C.	Reading Latin	Cambridge University Press	2003

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕДУВАЧКИ АЛАТКИ			
2.	Код	ШП-2023- л1-3-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	втора година / трет	7.	Број на ЕКТС- кредити	4

		семестар				
8.	Наставник	ас. м-р Игор Поповски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со различни видови компјутерски алатки. Стекнување знаења и вештини за работа со компјутерски алатки при преведувањето.					
11.	Содржина на предметната програма: Преглед на видовите компјутерски алатки. Обработка на текст (Microsoft Word), алатки за јазична проверка, измени, коментари. Преведување текст (преглед на основните функции на одбрани CAT-алатки: Trados, memoQ, Wordfast и др.). Техники на составување терминологски глосари. Пребарување корпус. Софтвери за титлување. Алатки за машинско преведување. Електронски речници.					
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)					
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови				
14.	Распределба на расположивото време	0+2				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	/		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30		
		16.2.	Самостојни задачи	30		
		16.3.	Домашно учење – задачи	30		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови		20		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		70		
	17.3.	Активност и учество		10		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Antoni Oliver	Herramientas tecnológicas para traductores	UOC	2016

		2.	Minako O'Hagan (ed.)	<i>The Routledge Handbook of Translation and Technology</i>	Routledge	2020
		3.	C. K. Quah	<i>Translation and Technology</i>	Palgrave	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		прирачници за користење компјутерски алатки		
		2.				
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АКАДЕМСКО ПИШУВАЊЕ ЗА ХИСПАНИСТИ			
2.	Код	ШП-2023- л1-4-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните принципи на академското пишување. Стекнување способност за распознавање и пишување разни видови академски текстови. Стекнување способност за формирање критичко мислење.				
11.	Содржина на предметната програма: Разликување различни видови академски текст: резиме, анализа, коментар, есеј, семинарска работа, научен труд, студија. Разлика помеѓу субјективност и објективност. Структура на пасус: тема, разработка на темата, заклучок. Структура на академски текст: воведен дел, главен дел, заклучок. Кохезија на текстот. Цитирање извори: релевантност на изворот, совладување утврдени академски стилови, составување библиографија, етичност при цитирањето. Компјутерско форматирање на текстот.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	0+2			
14.	Распределба на расположивото време	120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	/	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30	
		16.2.	Самостојни задачи	30	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			10
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			80
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби.		

		предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Javier Muñoz-Basols, Yolanda Pérez Sinusía, Marianne David	<i>Developing Writing Skills in Spanish</i>	Routledge	2012
		2.	Dorothy E. Zemach, Lisa A. Rumisek	<i>Academic Writing from Paragraph to Essay</i>	Macmillan	2003
		3.	Martha Boeglin	<i>Akademsko pisanje korak po korak: od haosa ideja do strukturisanog teksta</i>	Akademaska knjiga	2015
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.		MLA Formatting and Style Guide	Purdue	
		2.				
		3.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АУДИОВИЗУЕЛЕН ПРЕВОД			
2.	Код	ШП-2023- л1-4-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	втора година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	ас. м-р Игор Поповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните начела и практики на аудиовизуелното преведување. Совладување на техниките за изработка на аудиовизуелен превод. Стекнување вештини за препознавање, толкување и преведување лингвистички, паралингвистички и социокултурни елементи.				
11.	Содржина на предметната програма: Дефинирање и класификација на различните видови аудиовизуелен превод. Софтвер за подготовка на титли. Јазикот на филмот: лингвистички, паралингвистички, визуелни, социокултурни елементи. Преведувачки постапки: адаптација, испуштање, редукција, компензација, итн. Технички спецификации: стилски водич, просторно ограничување, времетраење на титлот. Актуелни прашања во полето на аудиовизуелното преведување.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	0+2			
14.	Распределба на расположивото време	120 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	/	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30	
		16.2.	Самостојни задачи	30	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	20		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	70		
	17.3.	Активност и учество	10		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и			

		вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		шпански и македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Juan Pedro Rica Peromingo	<i>Aspectos lingüísticos y técnicos de la traducción audiovisual (TAV)</i>	Peter Lang	2016
		2.	Jorge Díaz Cintas, Aline Remael	<i>Subtitling: Concepts and Practices</i>	Routledge	2021
		3.	Pilar Orero (ed.)	<i>Topics in Audiovisual Translation</i>	John Benjamins	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Luis Pérez-González	<i>The Routledge Handbook of Audiovisual Translation</i>	Routledge	2019
		2.	Margherita Dore	<i>Humour in Audiovisual Translation</i>	Routledge	2020
		3.	Frederic Chaume	<i>Cine y traducción</i>	Cátedra	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	СПОРЕДБЕНА ГРАМАТИКА НА РОМАНСКИТЕ ЈАЗИЦИ 1			
2.	Код	ШП-2023- л1-5-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Јоана Хаџи-Лега Христоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Способност за согледување на заедничкото потекло на романските јазици, базирајќи се на знаења поврзани со фазите во развојот на латинскиот јазик, со неговото ширење и со факторите кои придонеле за негова диверсификација. Способност за воочување на подгрупите во рамките на романското семејство врз основа на карактеристиките и сличностите меѓу романските јазици.				
11.	Содржина на предметната програма: Поимите филологија и романска филологија. Потекло на латинскиот јазик, негово ширење и фази во развојот. Класичен и народен латински јазик. Ширење на латинскиот јазик и процес на романизација. <i>Romania</i> : поим и типологија. Фактори за диверсификација на латинскиот јазик. Супстрати: Ибери, Келти, Дакијци, Грци. Суперстрати: Германи, Словени, Арапи. Критериуми за класификација на романските јазици. Преглед на романските јазици: историја, распространетост и карактеристики. Романски јазик. Далматски јазик. Реторомански јазик. Италијански јазик. Сардски јазик. Окситански јазик. Француски јазик. Франкопровансалски говори. Каталонски јазик. Шпански јазик. Португалски јазик.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	0 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Reinheimer Rîpeanu, S.	Lingvistica romanică (lexic-fonetica-morfologie)	All	2001
		2.	Reinheimer, S. & Tasmowsky, L.	Pratique des langues romanes	Harmattan	1997
		3.	Skubić, M.	Uvod u romansku lingvistiku	Institut za strane jezike i književnosti Filozofskog fakulteta, Novi Sad	1990
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Teyssier, P.	Comprendre les langues romanes	Chandeigne	2012
		2.	Klinkenberg, J.-M.	Des langues romanes	De Boeck & Larcier	1999
		3.	Allières, J.	Manuel de linguistique romane	Honoré Champion	2001

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКА КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА 2			
2.	Код	ШП-2023- л1-5-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	трета година / петти семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4.
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска/ странски лектор од Шпанија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Покажува знаења поврзани со шпанската култура и цивилизација, поточно од областа на уметноста, кинематографијата, музиката, фолклорот, современите општествени парадигми.				
11.	Содржина на предметната програма: Општи географски податоци за Шпанија, региони и нивни карактеристики. Општествено-политичко уредување и економија на Шпанија. Краток преглед на историјата на Шпанија во XX век. Шпанската граѓанска војна, Шпанија за време на диктатурата на Франко, од Транзицијата до денес. Шпанија во XXI век, проблемите на младите, улогата на жената во општествениот живот, имиграцијата и мултикултурализмот. Позначајни претставници на шпанското сликарство од XX век: Дали, Миро, Пикасо. Шпанската кинематографија, позначајните режисери и филмови од 50-те години па до денес. Фламенко и претставници од други музички стилови. Гастрономија, обичаи, празници, фолклор.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	30	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20	
		16.2.	Самостојни задачи	20	
		16.3.	Домашно учење – задачи	20	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20	
	17.3.	Активност и учество		10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sebastián Quesada Marco	<i>España. Manual de civilización</i>	Edelsa	2006
		2.	A. Calvo Castellón	<i>Historia del arte español</i>	Edelsa	1992
		3.	Sebastián Quesada Marco	<i>España. Siglo XXI</i>	Edelsa	2012
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	VV. AA.	<i>Ibérica: geografía e historia de España y de los Países Hispánicos</i>	Vicens Vives	1994
		2.				
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	СПОРЕДБЕНА ГРАМАТИКА НА РОМАНСКИТЕ ЈАЗИЦИ 2			
2.	Код	ШП-2023- л1-6-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Јоана Хаџи-Лега Христоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Способност за воочување на фонолошките и на морфосинтаксичките карактеристики на романските јазици во дијахрониска и синхрониска перспектива. Способност за утврдување на континуитетот и на иновациите што тие ги воведуваат во однос на латинскиот јазик. Способност за констатирање на сличностите и на разликите меѓу овие јазици, кои упатуваат истовремено на нивното единство и на нивната специфичност која се должи на контекстот во кој тие се создале и еволуирале.				
11.	Содржина на предметната програма: <i>Фонологија</i> : Акцент. Вокализам: квантитет, отвореност/затвореност во зависност од типот на слог, лабијалност, назалност. Консонантизам: квантитет, озвучување, африкати, палатали, аспират. <i>Морфосинтакса</i> : Категоријата род кај именката и заменката во латинскиот и во романските јазици. Категоријата број: интензивна, збирна множина и морфеми за множина. Член: определен, посвоен, показан, слен, неопределен, партитивен член, отсуство на членот. Придавки: флексија и компарација. Главни и редни броеви. Замена: лична, повратна, посвојна, показна замена. Глагол: аспект (infectum, perfectum, инхоатив, фреквентатив, дуратив), личен и безличен начин (конјунктив, кондиционал, инфинитив, герунд, партицип), време. Прилог.				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа	0 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			60 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Reinheimer Rîpeanu, S.	Lingvistica romanică (lexic-fonetica-morfologie)	All	2001
		2.	Reinheimer, S. & Tasmowsky, L.	Pratique des langues romanes	Harmattan	1997
		3.	Skubić, M.	Uvod u romansku lingvistiku	Institut za strane jezike i književnosti Filozofskog fakulteta, Novi Sad	1990
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Teyssier, P.	Comprendre les langues romanes	Chandeigne	2012
		2.	Klinkenberg, J.-M.	Des langues romanes	De Boeck & Larcier	1999
		3.	Allières, J.	Manuel de linguistique romane	Honoré Champion	2001

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСПАНОАМЕРИКАНСКА КУЛТУРА И ЦИВИЛИЗАЦИЈА 2			
2.	Код	ШП-2023- л1-6-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	трета година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Сања Михајловиќ-Костадиновска/ странски лектор од Шпанија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Способност за истражување на современите културни практики во Латинска Америка и за дискутирање за културните традиции и разликите. Запознавање со културата, уметноста, архитектурата, кинематографијата, музиката, како и со други социјални аспекти на хиспаноамериканската култура и цивилизација. Способност за препознавање на уметничките правци и нивните најзначајни претставници од Латинска Америка, запознавање со најзначајните современи творци на полето на културата и уметноста и со другите аспекти што ја чинат особеноста на латиноамериканската култура.				
11.	Содржина на предметната програма: Краток преглед на историските случувања во Хиспаноамерика од осамостојувањето на денешните републики до денес. Настани што ја најавуваат кризата на колонијализмот, првите бунтови во Хаити, бранот на револуционерни ослободителни движења, улогата на Симон де Боливар во стекнувањето независност на првите републики. Општествените, политичките и економските предизвици во новоформираните држави. Краток преглед на поважните историски случувања во Хиспаноамерика во XX век: мексиканската револуција, диктаторските режими, кубанската револуција. Актуелните проблеми во современото општество во земјите од Хиспаноамерика. Уметноста во Хиспаноамерика во XX век, појзначајни претставници: Диего де Ривера, Фрида Кало, Фернандо Ботеро и др. Сликата за современото општество во латиноамериканската кинематографија преку проследување на филмови од Алехандро Гонсалес Ињариту, Клаудија Љоса, Дамјан Сифрон и др. Другите аспекти што ја чинат особеноста на латиноамериканската култура: гастрономија, обичаи, празници, фолклор.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка за испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20
		16.2.	Самостојни задачи		20
		16.3.	Домашно учење – задачи		20
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		20	

	17.3.	Активност и учество			10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	шпански и македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Sebastián Quesada	Imágenes de América Latina. Manual de historia y cultura hispanoamericanas	Edelsa	2010
		2.	Amores Carredano, Juan Bosco (coord.)	Historia de América	A&M Gràfic S.L.	2006
		3.	Germán Vázquez, Nelson Martínez Díaz	Historia de América Latina	SGEL	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Silvija Izquierdo-Todorović	Introducción a la civilización latinoamericana	Megatrend univerzitet primenjenih nauka	2005
		2.	Sebastián Quesado Marco	Historia del arte de España e Hispanoamérica	Edelsa	2005
		3.				

Реден број на прилогот:

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК ЗА СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ 1			
2.	Код	ШП-2023- л1-7-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Примарна цел на програмата е да ги зајакне јазичните вештини на студентите неопходни за успешна комуникација во шпанската (и испанската) професионална средина. Студентите кои ќе ја изберат оваа програма ќе го продлабочат знаењето на селектирани граматички содржини, ќе се оспособат за правилна и динамична употреба на специфичната лексика од областа на економијата и ќе се запознаат со автентични социокултурни содржини поврзани со успешните бизнис практики на водечките шпански (и испански) претпријатија, различни техники на преговарање, ќе се запознаат со деловниот бонтон и културните разлики со кои може да се сретнат во професионален контекст. Преку совладување на Шпанскиот јазик за специфични цели 1 студентите ќе имаат олеснета интеракција на шпански јазик со менаџментот, колегите и клиентите во различни деловни окружувања, а преку серија интерактивни задачи, интервјуа, симулации, работа во тим, групни дискусии ќе ги подобрат презентациските и интерперсоналните комуникациски вештини за поподготвени да влезат во деловниот свет.				
11.	Содржина на предметната програма: Граматички содржини: промена на значењето на придавките со <i>ser/estar</i> ; глаголи кои означуваат промена: <i>ponerse, volverse, quedarse, hacerse</i> ; времиња на индикативот; времиња на субјунктивот; индиректен говор; целни, условни, релативни, причински и допусни реченици; предлози. Лексички содржини: основање претпријатија, органиграм, нивоа на менаџмент, менаџер наспроти лидер; огласи за работа, CV, интервју за работа, отказ; маркетинг, дигитален маркетинг, рекламирање; трговија, видови клиенти; увоз-извоз, логистика и дистрибуција, саеми, <i>incoterms</i> ; банки, сметки, кредити, платежни картички; берза, инвестиции, даноци; општествена одговорност на претпријатијата. Социокултурни содржини: успешни бизнис практики (<i>Inditex, Eroski, Imaginarium</i> и др.), совети за ефикасни состаноци, техники на преговарање, деловен бонтон, тајната на успешните презентации, културни разлики во професионален контекст.				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични аудио, видео материјали и интернет пребарувања, работа во тим, групна дискусија, симулација, студија на случај, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		20 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		0 часа
		16.2.	Самостојни задачи		40 часа

		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80 бодови			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 бодови			
	17.3.	Активност и учество	20 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 х до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 х до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Шпански јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Marisa de Prada Segovia, Montserrat Bovet Pla, Pilar Marcé Álvarez	Entorno empresarial (nueva edición)	Edelsa	2022
		2.	Marcelo Tano	Expertos	Difusión	2009
		3.	Emilio Iriarte Romero, Emilia Núñez Pérez	Empresa Siglo XXI – Español en el ámbito profesional	Edinumen	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	M. Dolores Martínez Rodríguez, Maria Lluïsa Sabater	Socios 2 (nueva edición)	Difusión	2008
		2.	Marisa de Prada Segovia, Pilar Marcé Álvarez	Comunicación eficaz para los negocios	Edelsa	2019
		3.	Marisa de Prada Segovia, Pilar Marcé Álvarez, Montserrat Bovet Pla	Entorno laboral (edición ampliada)	Edelsa	2017

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ИСТОРИЈА НА ШПАНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код	ШП-2023- л1-7-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	д-р Мирјана Алексоска-Чкатроска, редовен професор			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот стекнува знаења за еволуцијата на шпанскиот јазик на фонетско, морфолошко и синтаксичко ниво и за разните влијанија што ги претрпел јазикот низ вековите со цел подобро да се разбере неговата современа состојба. 1. Лексички, семантички, фонетски/фонолошки, морфо-синтаксички и правописни компетенции, како и социолингвистички компетенции во контекст на еволуцијата на шпанскиот јазик низ вековите. 2. Компетенции од општа култура (јазични, книжевни и општествено-политички димензии).				
11.	Содржина на предметната програма: Јазичите во предроманскиот период. Супстрати (келтски, баскијски). Народен латински јазик и карактеристики на латинскиот јазик на Иберискиот Полуостров. Визиготскиот период. Арапскиот период и арапските елементи во шпанскиот јазик. Архаичен шпански јазик (јазикот на трубадурите и пишаната поезија на клерот). Периодот на кралот Алфонсо X Мудриот. Експанзија на дијалект од Кастиља. Шпанскиот јазик во Златниот век и главните јазични промени (јазикот на Сервантес, Лопе де Вега, Гонгора, Кеведо). Од XVIII век до современата состојба на шпанскиот јазик.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна задача(домашна, семинарска), домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	2+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		20 часови
		16.2.	Самостојни задачи		20 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи		50 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		60 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)		30 бодови	
	17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 х до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 х до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит		Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и		

		вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Lapesa, R.	Historia de la lengua española	Gredos	1981
		2.	Cano, R.	El español a través de los tiempos	Arco/Libros	1994
		3.	Cano, R.	Historia de la lengua española	Ariel	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Klajn, I.	Istorijska gramatika španskog jezika	Naučna Kniga	1987
		2.	Núñez Méndez, E.	Fundamentos teóricos y prácticos de historia de la lengua española	Yale University Press	2012
		3.	Lapesa, R.	El español moderno y contemporáneo. Estudios lingüísticos.	Crítica	1996

Реден број на прилогот:

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ШПАНСКИ ЈАЗИК ЗА СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ 2			
2.	Код	ШП-2023- л1-8-1			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески “ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв			
6.	Академска година /семестар	Четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС- кредити	4
8.	Наставник	Лектор м-р Наташа Алексоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Примарна цел на програмата е да ги зајакне јазичните вештини на студентите неопходни за успешна комуникација во шпанската (и испанската) професионаална средина. Студентите кои ќе ја изберат оваа програма ќе го продлабочат знаењето на селектирани граматички содржини, ќе се оспособат за правилна и динамична употреба на специфичната лексика од областа на правото, од областа на здравјето и од областа на туристичкото работење и ќе се запознаат со автентични социокултурни содржини со кои може да се сретнат во професионален контекст. Преку совладување на Шпанскиот јазик за специфични цели 2 студентите ќе имаат олеснета интеракција на шпански јазик со професионалци во различни професионални окружувања, а преку серија интерактивни задачи, интервјуа, симулации, работа во тим, групни дискусии ќе ги подобрат презентациските и интерперсоналните комуникациски вештини за поподготвени да влезат во деловниот свет.				
11.	Содржина на предметната програма: Грамматички содржини: акроними, безлични реченици со <i>se</i> , позитивен и негативен императив, рефлексивен пасив, компаратив, апсолутен и релативен суперлатив, глаголски перифрази, употреба на инфинитив, вредности на герундот, неоопределени заменки, прилози за време; Лексички содржини: - видови договори, купопродажен договор, договор за закуп, договор за работа, плата, работно време, годишен одмор, заштита на работното место, синдикати, колективен договор, право на штрајк; - здравје и благосостојба, нивоа на здравствена заштита, семејна медицина, матичен лекар, ургентен центар; - видови туризам, туристички дестинации и видови клиенти, туристички водичи, транспорт и билети, хотели и ресторани, правење и поништување резервации, наплата и надомест, професионални профили во туристичкиот сектор, туристички агенции и понуди, културно наследство, туристички маркетинг и рекламирање. Социокултурни содржини: - шпанскиот демократски устав, употреба на латинизми, сексизам во административниот јазик; правата на странците и видови визи; - здравствена картичка, дискусија за ментално здравје, справување со стресот на работното место, доверба во здравствениот систем и вакцинација; - невербална комуникација, учтивост во професионална средина, навики на шпанските и хиспанските туристи, молекуларна гастрономија.				
12.	Методи на учење: интерактивни вежби поддржани со автентични документи, аудио и видео материјали, работа во тим, групна дискусија, симулација, студија на случај, презентација, консултации, самостојна работа (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	100 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		
		15.2.	Вежби (лабораториски,		20 часа

			аудиториумски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	40 часа		
		16.3.	Домашно учење – задачи	40 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови	80 поени			
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	0 поени			
	17.3.	Активност и учество	20 поени			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. Предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Континуирана етапна и сумативна евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Carmen Rosa de Juan y José Antonio Fernández	Temas de derecho	Edinumen	2010
		2.	Emily Katherine Morris García, Ana María Ruiz Martínez, Manuel García Arriola	Profesionales de la salud	enClave-ELE	2019
		3.	Loreto Florián Reyes, Alba Gómez González, Irene Moreno-Manzanaro Pantoja, Clara Ureña Tormo	Profesionales del turismo	enClave-ELE	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Carme Carbó Marro, Miguel Angel Mora Sánchez	De ley, Manual de español jurídico	SGEL	2012
		2.	Marisa De Prada Segovia, Carmen De Juan Ballester, Pilar Marcé, Dánica Salazar	Temas de salud	Edinumen	2009
		3.	Margarita Goded, Raquel	Bienvenidos Nivel 2,	enClave-ELE	2010

			Varela	Español para profesionales, Turismo y hostelería		
--	--	--	--------	--	--	--

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ВАРИЈАНТИ НА ШПАНСКИОТ ЈАЗИК			
2.	Код	ШП-2023- л1-8-2			
3.	Студиска програма	Шпански јазик и книжевност			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно - институт, катедра, оддел)	Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје Катедра за романски јазици и книжевности			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус			
6.	Академска година /семестар	четврта година / осми семестар	7.	Број на ЕКТС-кредити	4
8.	Наставник	странски лектор од Шпанија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	предметот да е запишан во соодветниот семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со географските, социјалните и стилските варијанти на шпанскиот јазик во Шпанија и во Латинска Америка. Способност за препознавање и разликување на варијантите на шпанскиот јазик во Шпанија и во Латинска Америка и на социолингвистичките аспекти на јазикот.				
11.	Содржина на предметната програма: Поимот лингвистички варијанти. Дијахрониски и синхрониски варијанти. Дисциплини: социолингвистика, дијалектологија, дијалектометрија, лингвистичка географија. Лингвистички атлас на Иберискиот полуостров (ALPI). Концептите на стандарден јазик, нормиран јазик, дијалектална форма. Фонетски, фонолошки и морфосинтактички одлики на шпанскиот јазик во северните говори во Шпанија. Лексичко-семантички карактеристики на шпанскиот јазик во Шпанија. Шпанскиот јазик во контакт со другите јазици на Иберискиот полуостров: шпанскиот јазик и галисискиот, астуријанскиот, баскискиот, арагонскиот и каталонскиот. Шпанскиот јазик во Андалусија. Шпанскиот јазик на Канарските острови. Варијантите на шпанскиот јазик во Латинска Америка. Историја на шпанскиот јазик во Латинска Америка. Андалусиски обележја на шпанскиот јазик во Латинска Америка. Фонетски, фонолошки, морфосинтактички и лексико-семантички карактеристики на шпанскиот јазик во Америка. Шпанскиот јазик на Карибите, во Мексико, Централна Америка, Андите, Ла Плата, Чиле. Шпанскиот јазик во контакт со домордоните јазици: кечуа, ајмара, гуарани. Шпанскиот јазик во контакт со англискиот јазик. Други варијанти: шпанскиот јазик во Екваторска Гвинеја. Шпанскиот јазик на Филипините. Јудео-шпанскиот јазик. Јазикот на шпанските роми.				
12.	Методи на учење: предавања и вежби, консултации, проектна (домашна, семинарска) задача, домашно учење (подготовка на испит)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120 часови			
14.	Распределба на расположивото време	0+2			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава		/
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториумски), семинари, тимска работа		30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		30
		16.2.	Самостојни задачи		30
		16.3.	Домашно учење – задачи		30
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)			20
	17.3.	Активност и учество			10
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и за полагање завршен испит	Услов за потпис: присуство на часовите за предавања и вежби. предметот да е запишан во соодветниот семестар				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Шпански				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	евалуација / самоевалуација анкетни прашалници				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Francisco Gimeno Menéndez	<i>Dialectología y sociolingüística españolas</i>	María Cuende Plaza	1990
		2.	José Luis Ramírez Luengo	<i>Breve historia del español de América</i>	Arco Libros	2007
		3.	Tomás Buesa Oliver, José María Enguita Utrilla	<i>Léxico del español de América: su elemento patrimonial e indígena</i>	Mapfre	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Реден број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	José G. Moreno de Alba	<i>Diferencias léxicas entre España y América</i>	Mapfre	1992
		2.	Milagros Aleza Izquierdo y José María Enguita Utrilla (eds.)	<i>La lengua española en América: normas y usos actuales</i>	Universitat de València	2010
		3.				